

S'Arenal de Mallorca

S'Arenal de Mallorca
Buletí Informatiu del poble
de S'Arenal, del terme de
Llucmajor, el de Marratxí i
la part rural del terme de
Ciutat de Mallorca.
Edita Associació de Veïnats
Son Sunyer
DIRECTOR
Mateu Joan i Florit
IMPRIMEIX
Imprenta Atlante
DIPÒSIT LÈGAL
PM 473-80
Publicitat i subscripcions
Camí Canteres 132
Telefon. 265005

73.100 S'ARENAL

BOLLETÍ INFORMATIU N.º 82

1 DE SETEMBRE DE 1985

PREU 60 PTES.

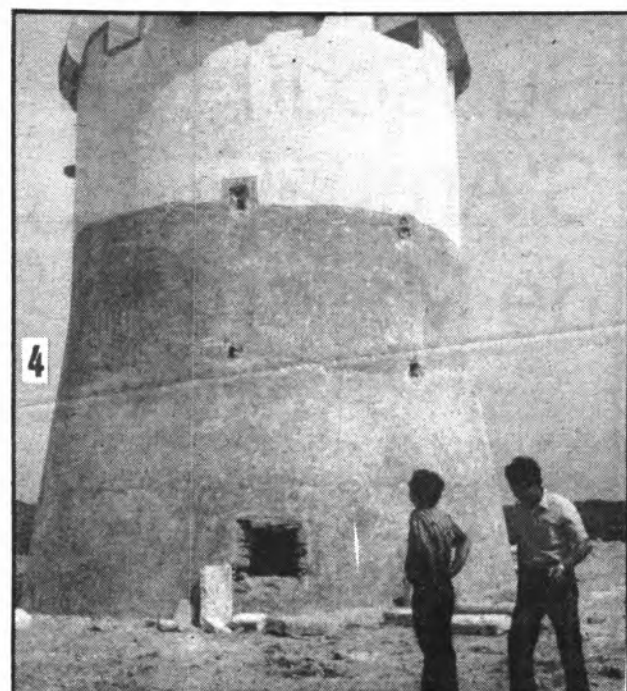

1— El president del Govern Balear va prendre part al sopar-barbacoa amb que varen finalitzar les festes estivals de Cala Blava-Bellavista.

2— Hi va haver concurs de coques dolces com cada any.

3— La concurrència, de lo més elegant i distinguida.

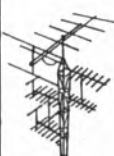
4— Sa Torre de S'Escalella està restaurada. Caldrà anar-hi i comprovar si l'obra ha estat ben feta.

ap

Alianza Popular

Arenaler!
Afiliat a Alianza Popular
Conservadors de Mallorca
Junta Autònoma de S'Arenal de Mallorca
Contacte al telèfon 264500 els horabaixes,
Encarnita Centella.

TELE ANTENA

CARRER MARINETA, Nº 7 S'ARENAL

DELEGACIÓ
DE
MALLORCA

Adaptam les seves antenes individuals
i colectives a la TV3 de Catalunya. Telèfon: 269617.

TELEFON:
26 96 17

**HOTEL
BAHIA DE PALMA**

SALA DE JOCS — BINGO

SERVICI DE CAFETERIA
XOCOLATA AMB XURROS ENTREPANES I PLATS
VARIATS

**AL SERVEI DE S'ARENAL I
DE MALLORCA**

CADA VESPRE A
PARTIR DE LES SET

Telèfons útils a S'Arenal

A la part de Ciutat

Ajuntament	227744
Tota casta de desperfectes a la via pública (entre les 13,30 i 15,00)	227643-227644
Bombers	281250-290017
Residència de l'assegurança social	289100
Creu Roja de Ca'n Pastilla	264040
Policia Nacional	091
Policia Municipal	092
Policia Municipal de S'Arenal	267654
La Porciuncula	260002
Tele-Taxi	401414
Radio-Taxi-Platja	255440

A la part de Llucmajor

Ajuntament	660050
Oficina de S'Arenal	264071
Bombers	660756
Policia Municipal	661767
Guardia Civil	264121
Ràdio Taxi	263080
Parròquia	263265
Aigua Potable a domicili	261426
Associació de Veïnats	265005
Grues Sampil	264193
Servici Municipal d'aigües Sosegur	262493

Subscriu-te a S'Arenal de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

Carrer

Població Tel.

M'interessa una subscripció:

☐ SEMESTRAL 720 Ptes.

Forma de pagament:

☐ Rebut domiciliat a un Banc

Banc Suc.

Compte n.º Titular

☐ Comptat Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al Camí

Canteres, 132, S'Arenal.

Els treballadors de l'hosteleria

Maena Juan

Dins el sector de l'hosteleria és on s'han donat més canvis en aquests vint anys.

S'ha passat per viure i sofrir un feudalisme (anys 60) mentres altres sectors estaven ja dins un capitalisme més o menys europeu. Després vengué la consciencització i les lluites amb la conquesta d'uns drets. La lluita va esser dura perquè els empresaris d'aquest sector no estaven avesats a que se'ls exigís res. Després vengué la crisi. La reconversió, a l'hosteleria, es donà abans que en els altres sectors. Es tancaren molts d'hotels petits i quedaren les grans cadenes comandant dins el sector. Millor dit, qui comandava i comanda encara són els Turos-operadors, qui, des de l'estranger manegen les campanyes turístiques i menen els turistes alla els convé.

Amb la venguda de la democràcia, el domini dels forts (els qui tenen els doblers) damunt els dèbils (els treballadors) ha canviat de tàctica: s'ha passat, d'un tracte violent a unes relacions externament més cordials, però més enganyadores, perquè per els capitalistes, com sempre, lo primer és guanyar doblers i això no es pot fer, si no és a costa dels treballadors.

Ara ens trobam en plena crisi econòmica. Deien que l'hosteleria era la indústria menys afectada. Pareixia vera. Hi havia més treball que a altres sectors. Es tancaven fàbriques de sabates i es compraven hotels. Els empresaris de l'hosteleria han estat bastant protegits per l'Estat, perquè el turisme du divises i no convé perdre aquesta font d'ingressos. Per altra banda, crec que els empresaris no han aprofitat la protecció estatal per a augmentar els llocs de treball, sinó que hi ha hagut unes reduccions dràstiques de les plantilles del treballadors dins els hotels. S'ha abusat de les hores extres, dels contractes temporals s'han reduït les temporades i s'han obert i tancat hotels amb una gran facilitat. Cap altre indústria, dins Espanya pot prescindir, amb tanta facilitat, dels treballadors, quan diu que no les fa falta, perquè els hotelers poden cridar i enviar a casa seva la majoria dels treballadors quan ells ho creuen necessari (es donen contractes d'un dia, tres dies, una setmana, etc.).

Tots aquests fets han produït canvi dins el com-

portament dels treballadors, que influeixen dins la realitat social i sindical. Vivim dins un món del "sálvese quien pueda" i el salvar la propia situació ha reemplaçat a la solidaritat. Surten noves classes: els qui fan i els qui no fan feina, els de contracte fixe i els de contracte temporal. Mentres uns, els fixes, tenen uns sous relativament bons (comparant temps passats i altres professions) fan hores extres que augmenten aquest sou, són cada vegada més víctimes del consumisme (el video, el terrany, l'or...) i poden exigir amb més llibertat els seus drets, els treballadors temporals, per por de perdre lo poc que els donen, no poden permetre-se el luxe de la protesta, l'exigir ni la lluita sindical. El corporativisme, l'individualisme, la por al futur i a quedar-se sense feina fa molt difícils unes accions sindicals i polítiques. Als sindicats majoritaris, saturats per els assessoraments legals i les reivindicacions puntuals (convenis, etc...) els falta temps i mitjans per donar més formació i consciencitzar els afiliats i troben poc ressò quan els seus plantejaments són d'una solidaritat més global, que sobrepassa els interessos personals i d'empresa i beneficis als aturats o als treballadors en general. Supòs que aquest anàlisi peca de simplista i poc profund. Només vol esser com jo veig la situació d'aquest món on fa 15 anys que hi treball.

Enguany ens trobam amb una gran baixada en l'ocupació hotelera. Se creu que la crisi és conjuntural, que passarà. Però hi ha pocs turistes i menys treballadors qui treballen. No es criden als temporals. Les perspectives són dolents i aquest hivern és preveu negeu: molts de treballadors no hauran cobert els sis mesos de treball per poder cobrar-ne tres de subsidi d'atur. Creixerà la pobresa, la mendicitat, la marginació...

Els cristians que conec, que treballen dins aquest sector, que impulsaren les primeres consciencitzacions i les primeres lluites que intentaren que l'Església de Mallorca obrís els ulls a aquest sector on hi havia els pobres, han intentat seguir i permanèixer, amb una opció pels pobres i una lluita contra les causes de la pobresa amb un compromís sindical o polític. Units amb els qui se dediquen a curar les ferides de la injustícia.

La relació i intercanvi amb el Bisbat, Delegació d'Acció Social i Caritas han estat sempre bones. Com a mostra recordam

les ajudes del montaje dels Clubs d'Hosteleria de S'Arenal, Palma Nova i Plaça del Progrés.

Cinc famílies gitanes romanen a un hotel abandonat de Son Verí

L'Hotel "Maracanà", abandonat des de l'any 1973, no se sap per quines raons, convertit en femer i viver de rates, ha estat ocupat per cinc famílies gitanes. Les habitacions de l'hotel, ja han estat utilitzades abans per gent sense casa, que romanen a l'hotel esperant qualche cosa millor.

Els veïnats han realitzat diverses intents de treure'ls fora de l'hotel. Les queixes són degudes principalment a qüestions sanitàries. No demanen només que s'en vagin els ocupants, sino també que es netegi la zona. El propietari del bar "Jardi" comenta que "ja he posat cinc denúncies a Sanitat i com si res". El Bar està aferrat, paret amb paret, amb el solar: "Les rates són grosses com a conills, i pareix esser que no només son els gitanos els qui embruten el solar, els veïnats que tenen finestres que donen al solar també aprofiten per tirar els fems aquí. Això és una porcadal".

Prop del solar hi ha uns quants hotels que es queixen de les mateixes coses. Els clients no poden mai sentir-se a gust amb aquest espectacle tan prop d'ells. Des de les seves finestres i balconades poden veure els passeijers que donen les rates. Un altre veïnat ens comentava "aquí els al.lots, quan tenen ganes de fer les seves necessitats baixen al carrer, no els hi importa el lloc, ni que sigui de dia o de nit, deixen les seves porqueries damunt i acera com si res".

Noves inversions de la cadena Riu

La cadena d'hotels "RIU", de la qual n'es propietari Lluís Riu, participarà en la creació d'una nova companyia de vols turístics belga.

El soci majoritari serà la companyia estatal belga de vols xàrter, juntament amb SOBELAIR, filial de SABENA, i AIR BELGIUM, la qual pertany al grup SUNAIR.

El projecte abarcaria tota la costa peninsular i les illes. La nova companyia probablement s'enomeni AIR SPAIN i es pensa que tot podria estar llest d'aquí a dos anys (1987). En principi, la companyia comptarà amb tres "Boeing 737".

L'interès d'En Riu per a aquest projecte ve donat per la gran quantitat de clients belgues que reben les seves instal·lacions, així com per la rendibilitat econòmica que això suposaria. A més de la cadena Riu s'ha parlat també d'altres possibles accionistes espanyols, no hi ha res segur.

Tota aquesta informació ha sortit damunt un diari belga, "La Libre Belgique" i, fins ara, no ha estat ni afirmat ni desmentit per cap dels implicats. Veurem que passa.

FOTO-CINE-ESTUDI

Kamal

Fotocopies a l'acte.
Reportatges foto-cine.
Carnets color.
Industrial
Publicitària.
Material fotogràfic.
Servei de revelat
per a l'aficionat.
Camí de les Meravelles.

Tel. 269416
S'ARENAL DE
MALLORCA

Carta a Superman

Ramon Turmeda - Felanitx

Benvolgut amic Superman:

Ja saps que per aquí volen fer una televisió pròpia? Sí, home, i sembla que la volen fer amb unes característiques molt interessants. Ara te les explicaré: Resulta que la futura televisió balear (o de «Balears», ara no ho record) ha de ser una televisió-mirall de les realitats socio-lingüístiques que tenim en la nostra terra, és a dir que la futura TVB usará, supòs que proporcionalment, les llengües que usen les persones que viuen i treballen en les nostres illes. Endemés es pensa protegir, des d'aquesta meravellosa finestra que és la televisió —en el nostre cas la TVB—, les «varietats regionals» de les llengües, per allò, supòs, del «regionalisme ben entés» i altres raonaments.

A mi, benvolgut Superman, això de fer de la futura TVB un mirall, un reflexe fidel de les realitats socio-lingüístiques que es donen en les nostres terres, em sembla una idea genial, realment revolucionària, front al concepte tradicional dels mitjans de comunicació que no en fan cas de tot això.

El cas, emperò, és que em sembla una mica difícil i complicat dur a terme un projecte d'aquestes característiques que, sens dubte, necessitarà dels bon ofici de les enquestes i dels sondeigs per saber exactament quines són en cada moment, en cada època de l'any, les realitats lingüístiques que es donen, per exemple, a Mallorca, on l'arribada de turistes, especialment europeus, pot canviar en els mesos d'estiu l'equilibri lingüístic de la resta de l'any.

A mi, de bon començament, em sembla una mica difícil poder incloure en les programacions de la televisió programes parlats en les diferents llengües i varietats regionals que es donen a les nostres illes, com el mallorquí (amb varietats locals com per exemple el sineuer, el felanitxer, el manacorí i altres), el menorquí, l'eivissenc, el formenterenc, el valencià (dedicat als valencians que viuen i treballen en les nostres illes), el català-standart (dedicat als catalans del Principat que viuen i treballen per aquí), leúskera, el gallec (perquè sens dubte hi hauran bascs i gallecs que viuen a Mallorca o a les altres illes i també tindran dret a que la seva realitat lingüística estigui reflexada en la TVB), el castellà (amb una atenció especial a la forma dialectal madrilenya), l'andalús, l'extremeny, el murcià, l'aragonés, el sud-americà-standart (perquè amb nosaltres viuen molts sud-americans procedents de països hispanoparlants), el bable (per un si de cas també hi ha gent que parla aquesta llengua en la nostra terra), ...

Clar que tot aquest panorama, ja de per sí complicat, es complicarà encara més en els mesos d'estiu quan tots aquests col·lectius de catalanoparlants i de no-catalanoparlants es veuran en minoria front a l'arribada de turistes de països europeus i d'altres llocs del món que canviaran, sens dubte, tot el difícil i delicat equilibri socio-lingüístic incorporant a la programació espais en llengua anglesa (amb una especial atenció a la varietat regional dels USA), francesa, sueca, alemanya, italiana, japonesa o portuguesa (varietat regional del gallec, o a l'inrevés).

Res, tot això és molt complicat i mal de fer, però tanmateix m'eufusiasma la idea de poder veure prest una televisió tan moderna, tan arrelada en el seu medi social i tan progressista en l'aspecte lingüístic. El que em preocupa, amic Superman, és que en tot aquest panorama lingüístic no es vegi inclòs el «cataliner», una varietat lingüística del «palmessano» que es parla en la barriada de Santa Catalina de Ciutat, degut al reduït nombre de parlants que ara mateix té.

Quan tota aquesta programació comenci a emetre's ja t'ho faré saber trucant-te, com sempre, al teu refugi del Polo Nord. Fins llavors rep les meves salutacions més cordials i dóna, així mateix, el meus records a Clark Kent.

El cas de Noruega

Josep M. Espinàs - Diari Avui

Entre la «premsa forana» mallorquina hi ha una publicació que té un èxit merescut, segurament perquè serveix fidelment els interessos de la comunitat. Es diu «S'Arenal de Mallorca», i fa poc hi he llegit un resum que Ramon Cavaller hi ha publicat d'un llibre de Liliengren sobre els idiomes escandinaus. Duu aquest títol: «Els dos idiomes noruecs». Penso que val la pena de transcriure'n alguns paràgrafs.

Noruega, el més pobre i menys poblat dels tres països —amb Suècia i Dinamarca— que al segle XIV van formar la Unió de Kalmar, ha viscut durant segles dominada per Dinamarca. Les guerres napoleòniques van provocar un canvi, perquè els danesos es van posar de part dels francesos i els suecs de part dels qui serien vencedors. Per això, amb la pau de Kiel, el 1814 Noruega passà a mans dels suecs. (A vegades convé recordar quan es formen alguns Estats europeus; Noruega és una nació que no aconsegueix la independència fins al 1905, només fa 80 anys). El 1814 acceptà una constitució noruega en la qual es deia que «la llengua de Noruega serà el noruec».

Els danesos ho van trobar grotesc i afirmaven que «no hi havia cap llengua noruega». De fet, tots els llibres eren impresos en danès, perquè durant la dominació danesa el noruec no s'havia pogut fer valer, aclaparat per la prepotència del danès. Però el noruec existia, es parlava al camp —on a principi del segle XIX vivia la major part de la població— en forma de diversos dialectes molt diferents els uns dels altres. A les ciutats es parlava una mena de danès pronunciat a la manera noruega i amb desinències verbals també pròpies.

Com es podia bastir un Estat nacional si no es tenia un idioma comú? Les tres quartes parts de la població no comprenien

la llengua escrita.

A partir del 1814, el desenvolupament de la llengua va seguir dos camins. El danès escrit es va «noruegitzar», a fi de fer-lo concordar amb la llengua viva de les ciutats. Així es va crear la llengua nacional, o *riksmal*, que ara se'n diu «llengua dels llibres», *bokmal*. A més, es creà una llengua comuna amb els dialectes del camp, *landsmal*, que va rebre el nom de «nou noruec» o *nynorsk*. Actualment, totes dues llengües són oficials a Noruega. Les autoritats de cada Ajuntament decideixen si els llibres escolars han de ser en bokmal o en nynorsk, i en quin idioma l'infant ha de començar a aprendre d'escriure. Però en tots els casos han d'aprendre de llegir en totes dues llengües.

Avui domina el bokmal, però a la TV han decidit que el 25 per cent de les emissions han de ser en nynorsk, la llengua dels pagesos.

Després de la independència les dues llengües s'han apropiat l'una a l'altra, i les reformes ortogràfiques segueixen aquesta tendència.

Hi ha qui opina que la fusió dels dos idiomes seria convenient, racional, i una solució per al futur. S'ha demostrat, però, que Noruega funciona bé amb dues llengües, cada una de les quals ha desenvolupat una rica literatura. En els segells podem veure el nom del país escrit en tots dos idiomes, *Norge* i *Noreg*.

Durant molts segles el poble noruec no ha tingut un idioma escrit... i ara té dues llengües noruegues.

«S'Arenal de Mallorca» ens ha donat una generalment ignorada i objectiva informació, i estic segur que els lectors hi trobaran un estímul per a molt diverses reflexions sobre fets que ens toquen de prop.

CAFETERIA SANT DIEGO

COQUES DOLCES
CADA DIA
I AL VESPRE
MUSICA DE PIANO

S'Arenal de Mallorca.

PISTA D'ESQUASH TENIS ARENAL

SON VERI
CADA VESPRE A LES 9.00

GRAELLA

LES MILLORS CARNS A L'ENTORN MÉS AGRADABLE

Calle Costa y Llobera, 1
Teléfono 26 38 34
EL ARENAL (Mallorca)

TENIS
MINI-GOLF
PISCINA
SNACK-BAR

MUSIC BAR BRASILIA

Banquets de batetjos, noces, primeres comunions,
festes socials...

Cada vespre, música d'orgue a càrrec d'en Ximo.
Avinguda Bartomeu Riutort, entre els Belnearis 1 i 2 de
Ca'n Pastilla. Telefons 260119-264563.

Itaca més aprop *Ramon Turmeda - Felanitx*

Si entrar a les Comunitats Europees era, fa uns quants anys, un projecte d'integració europeista, un projecte per avançar en la democràcia i en les llibertats, frot a un règim que quedava despenjat de la dinàmica política i social que es respirava a Europa, avui dia aquesta integració no deixa de ser altra cosa que una qüestió purament econòmica i comercial.

No deixa de ser sorprenent que a hores d'ara, quan el Govern Central ha aconseguit que els països del Mercat Comú acceptin la integració de l'Estat espanyol en la seva organització, tots els partits polítics, centrals, sindicals i organitzacions patronals es feliciten públicament d'aquesta passa endavant que s'ha fet, sense explicar potser suficientment els avantatges que es pensen aconseguir amb aquesta futura integració. Que en una qüestió com aquesta hi estiguin d'acord partits de la dreta, alguns partits d'esquerra i els partits moderats de dreta i socialdemòcrates, no deixa de ser sorprenent, com tampoc deixa de ser-ho que en aquesta qüestió coincideixin en felicitar-se sindicats comunistes i socialdemòcrates, i fins i tot organitzacions patronal. Per ventura el Mercat Comú és una solució màgica que dona resultats i satisfaccions a tots, a

obriers i a patrons, a partits de dreta i d'esquerra? Si fos així sens dubte aquesta postura general tendria una explicació clara, però em pens que potser les Comunitats Europees no són la resposta màgica al grapat de problemes que ara mateix té plantejats la classe obrera a l'Estat espanyol, ni potser tampoc no sigui l'Eldorado que s'espera l'empresariat, especialment el petit.

Estam poc informats, sens dubte, i això és un greu entrebanc. No sabem què passarà el primer de gener de l'any proper quan es realitzi de fet la integració de l'Estat espanyol a la Comunitat Econòmica Europea. Per alguns mitjans de comunicació no deixen de repetir-nos que «serem Europa» i que «serem europeus», però si tenim present que la C. E. E. és una entitat eminentment comercial, el que no sabem és de quina manera afectarà l'economia en general i la nostra economia en particular, i molt menys de quina manera pot afectar l'economia il·lenca, punt aquest que s'hauria de tenir ben present per tal d'evitar sorpreses.

El que sabem ara per ara ho sabem una mica un poc de per aquí i un poc de per allà, repetint-nos allò del «serem europeus» o «estarem integrats a Europa», i parlant d'un impost que substituirà altres vint-i-quatre —l'IVA—, comentant una mica de passada que les rendes agrícoles pujaran però que també pujaran els preus dels seus productes, que alguns productes de consum baixaran de preu, és a dir, tindran el mateix preu que tenen a tot Europa, que podrem triar entre una gran oferta de carn i de productes derivats de la llet i que, finalment, allò que s'anomena «qualitat de vida» pujarà, sens dubte.

No parlen, al contrari, del que passarà o pot passar amb els tres milions d'aturats que hi ha ara mateix arreu de tot l'Estat ni tampoc de quina manera els pot beneficiar/perjudicar la integració a la C.E.E.; tampoc se'n parla molt de les possibles crisis que aquesta integració pugui provocar en alguns sectors productius ni de quina manera beneficiarà o perjudicarà les petites i mitjanes empreses. Algunes zones de l'Estat tenen interessos clarament enfrontats amb els de les Comunitats, o en surten clarament perjudicades amb la futura integració, com és el cas de Canàries i de Cantàbria. Però i el turisme?, de quina manera afecta la nostra economia la integració al gran mercat europeu?

Sens dubte de tot això se'ns hauria d'informar molt més. Si finalment l'Europa del Mercat és Xauxa tant de bo per a tots, però si no ho és valdria més que ens anessim preparant, tot i que fos mentalment, per tal d'evitar frustracions futures creades als voltants d'un mite, d'aquella Itaca que es mirava de lluny fa una vintena d'anys, d'aquella terra de llibertat que es veia però no es podia tocar i d'aquell ample mercat de consum en una Europa que encara no havia començat a tastar la crisi que ara vivim.

suministros
ARENAL S.A.

TOT PER LA SEVA PISCINA
Muntatge-Manteniment-Reparacions

PRODUCTES QUÍMICS DE LES MILLORS MARQUES MUNDIALS
Accessoris, trampolins, topogans, escales d'acer inox-bombes, etc.

UN EQUIP SENCER DE PROFESSIONALS AL SEU SERVICI

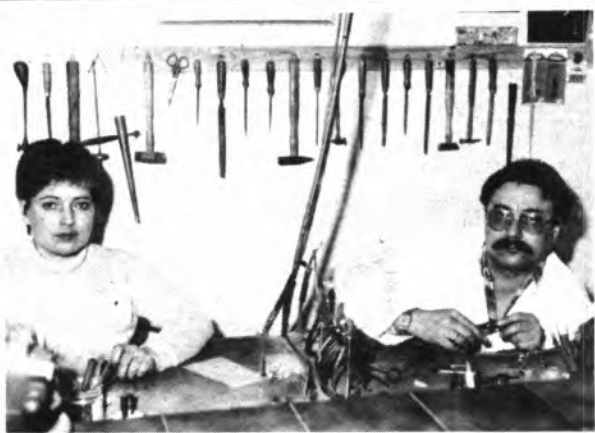
TEL.: 26 53 29 - 26 53 54

EXPOSICIO I VENDA
Carrer Amilcar, n. 14 - S'ARENAL DE MALLORCA

TALLER DE JOIERIA
K.D. WEHDEN

Joies Noves-Reparacions-
Canvis de Models-Treba-
llam el seu or vell
Feina a mà.

Carrer Amilcar, 9
S'ARENAL DE
MALLORCA

ASCENSORES

ASPE S.A.

Muntatge i conservació

C/. MARINETA, 7 - TEL. 26 62 32 - 54 - EL ARENAL - (MALLORCA)

GASEOSA
BONA

BONA PELS NINS
BONA PELS
PADRINS

Tel. 260090
Carrer Llavotxim Verdaguer, 26
S'Arenal de Mallorca.

REPARTIDA PER GASEOSES MONTSERRAT, S. A.

La direcció del restaurant Cala Blava els recorda que té a la seva disposició, les seves pistes de tennis i la seva piscina.

Enquesta: ¿Qué opines sobre la creació de L'Ajuntament de S'Arenal de Mallorca?

AGUSTINA SANCHES
CAVA

Bar Magú

Sí, un ajuntament se cuidaria de la netetja i dels altres problemes d'aquesta zona.

ANTONI GOMIS I
TORRES

Bar Camborio

Es clar que fa falta un ajuntament a aquesta zona turística. La netetja aniria millor.

PATRICIA SARTO I
GOMEZ

Bonanza Inn

Sí, S'Arenal ha de tenir un ajuntament com els altres pobles.

MARIA TERESA DE
LA CRUZ

Ca'n Pastilla

Sería normal que tuviéramos un ayuntamiento. Todo sería más fácil para los que habitamos por aquí.

LOLI-NEUS-FRANCESCA

Charly Boys

Sí, hem de tenir un ajuntament, un jutjat i totes les coses que tenen els pobles. El nostre poble ja és ben gran.

JOAN SOLA I GINESTA

Art Mallorca

Es ben hora de tenir un ajuntament per aquí. No haurem de perdre tantes hores fent gestions davers Ciutat.

MATEU TUGORES I
PALOU

Bazar Internacional

Des de Ca'n Pastilla fins en Es Cap Blanc, hem de fer un ajuntament. Un ajuntament turístic.

FAMÍLIA SERRA (JOVE)

Ca'n Pastilla

Sí, aquesta zona ha tornat molt gran, necessita un ajuntament, mos podem administrar a la nostra manera.

ESTANY N.º 85

Cala Estància

Estaria millor aquest poble amb un ajuntament.

Arenalers, aquest pic

Picadís d'espines

Biel Florit Ferrer

La gestió de la independència de S'Arenal serà molt difícil, llarga i laboriosa. No ho seria tant la de Son Cladera, per exemple. Estau-ne segurs.

Conten a un poble del Pla que feren gloses a un perquè als set anys encara mamava. Mamava de dret. L'Ajuntament de Ciutat també mama de dret a la mamella arenalera. Fins que s'endugui una desmamada amb pebre coent com aquell de les gloses.

Qui dies passa, anys empeny, es diu sovint. És la filosofia bàsica dels immobilitistes. Cal ésser molt caparruts i reiteratius i empipadors, allots. Prest o tard s'obrirà retxillera.

No hi ha res tan convincent com una voluntat col·lectiva ferma i unànime. Si es tan veritat, arenalers, és l'hora de dir-ho. Molt. Fort. Clar i llampant. Cent vegades. Deu mil vegades. Totes les vegades.

I si no ens escolten, una de dues, o no ens expliquem bé, o no els convé escoltar-nos. Potser és el moment de canviar

d'arguments, a mem que passa.

Potser és un problema de llenguatge, de lèxic. Provem de parlar gruixat, a mem que passa.

Recordau que les utopies ho son de vages perquè convenen a qualcú, però ho son fins que deixen de ser-ho. Llavors passen a ser notícia de primera plana als diaris.

Ara bé, res no és gratuït. Ningú ens regalarà res, creix-me. Demanau-ho als d'Ariany, per posar un exemple recent, i sabreu el que costa un aclaridor, com diuen els castellans.

L'estratègia és necessària, però el que de ver és important és la fè en la causa, la lluita per la causa. Amb estratègia quan és possible. I amb GANES i CORATGE quan no hi ha res més.

I recordau el que he dit moltes vegades: mai és prest. Mai és prest per a res. S'ha de fer el que tenquem dallons de fer, ja, ara! El resultat ens dirà exactament el que ens mereixem. Ni més ni pus.

JOIERIA RELLOTGERIA

RIU
Centre

CHISUN

Tel. 269815

Chuladas
Nova botiga
d'infants

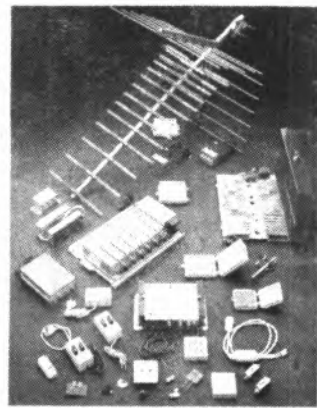
Avda. Nacional, 19
Entre Balnearios 7-8

Tel. 266668
El Arenal

Adapti les seves antenes individuals o colectives a la TV3 que ja funciona a Mallorca.

**ELECTRÓNICA
EL GAUCHO**

Carrer Mallorca, 2.
Tel. 263423.
S'ARENAL DE
MALLORCA

Enquesta: El Arenal - Arenal - S'Arenal - S'Arenal de Mallorca - Platja de Palma

PLANTILLA PICADILLY

Son Verí

Això és S'Arenal. Millor si li posam S'ARENAL DE MALLORCA amb ajuntament propi.

PLANTILLA BALNEARI 7

Aquest Arenal va donar nom a aquest poble. Es normal que se digui S'Arenal i millor encara S'ARENAL DE MALLORCA.

PERSONAL CAFETERIA SANT SIRO

Les Meravelles

Això ha d'esser S'ARENAL DE MALLORCA.

ISABEL LOPEZ SALVA

Pensionista

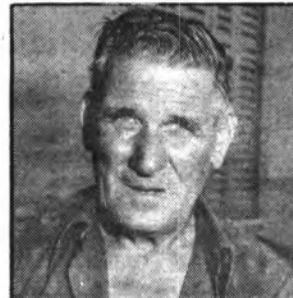
Aquesta barriada d'aquí es diu Ses Cadenes. A devora la mar ha estat sempre S'ARENAL.

FAMILIA CLADERA

Bella Gràcia

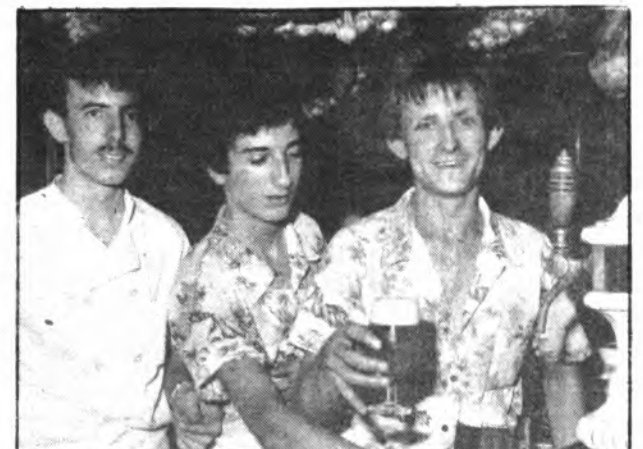
Quan erem petits veniem per aquí amb es tren. Llavors ja se deia S'Arenal. S'ARENAL DE MALLORCA mos agrada més.

GABRIEL CARBONELL

Pensionista

Sempre he dit S'ARENAL. Mai Platja de Palma.

PLANTILLA BAR PANCHO

Les Meravelles

Això ha d'esser LA CIUTAT DE S'ARENAL DE MALLORCA. Res de platges de Palma.

GABRIEL ALEMAN Y I SALVA

Cuiner

S'Arenal. Sempre he dit S'ARENAL.

PERSONAL RECEPCIO HOTEL AYA

Això ha d'esser S'ARENAL DE MALLORCA. Res de platges de Palma.

COLOMA GARI I LLOPART

Optica-optometrista

Jo sempre dig S'Arenal. S'ARENAL DE MALLORCA, me va.

Snoopy's
disco

Son Verí
S'ARENAL DE MALLORCA

Beber y Comer
SA FOGANYA

Pollastres rostits per menjar o per endur-se'n
Calitat en HAMBURGUESES, "PINCHOS i ENTREPANS
Carrer Dos de Maig, cantonada Josep M. Quadrado
A S'Arenal de Mallorca. Tel. 269017-10

Enquesta: Què opines de la TV3 de Catalunya?

FAMÍLIA POU SAGRERA

Es Pillari
Mos agrada molt la TV3 Sobretot Dallas.

MONTSERRAT LOPEZ-MILAGROS BUSTOS

Totes dues som d'origen castellà, però mos agrada molt més aquesta televisió catalana que la televisió castellana, està més ben feta i en la llengua de Mallorca.

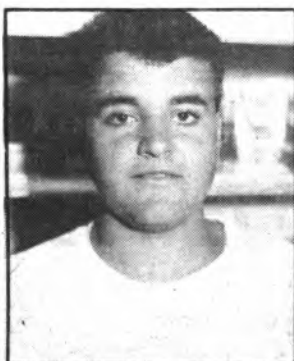
FAMÍLIA SALINES

Cala Estància
Mos agrada Dallas, les pel·lícules i els dibuixos animats. Es molt millor aquesta TV3 que la TVE.

ANTONIA PERELLI I COMPANYY

ASPE
M'agrada molt més aquesta televisió perquè xerra en català No m'agrada gens ni mica la TVE.

JORDI LLABRES I BORDOY

Ca's Germans
M'agrada molt Dallas i Angel Cases Show.

PERE ISERN-JAUME XAMENA

Ca'n Pastilla
Era ben necessari tenir una televisió en la nostra llengua i que parlés de les nostres coses i la televisió catalana ho fa. Les pel·lícules i els programes deportius lo millor de TV3.

JOANA-MARIA-MAGDALENA

Ca'n Pastilla
Dallas, les pel·lícules i els vídeos musicals, és lo millor de TV3.

DOLORS ESPUNY I AUDI

Sa Foganya
M'encanta la TV3, encara que ara a l'estiu no tenguí massa temps per mirar-la. Als meus nins els apassionen els dibuixos animats en català.

Bar Hotel Anfora

Ca'n Pastilla
Mos agrada molt. Són bons els programes deportius, especialment els partits del Barça. Les pel·lícules són molt bones, especialment les de la sèrie, Dimensió Desconeguda.

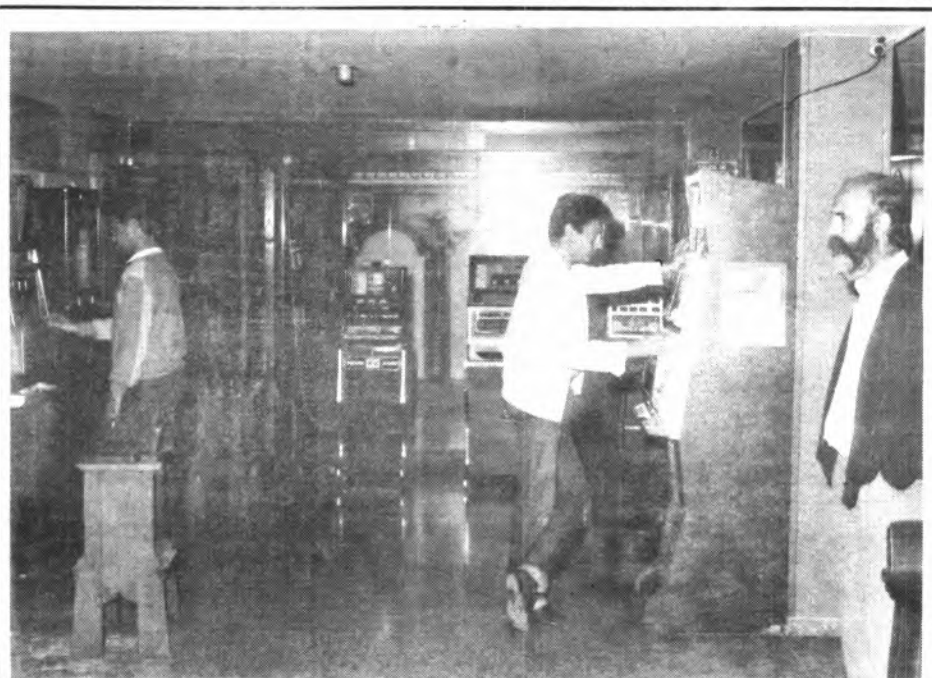
RESTAURANTE EL GRANERO

Carns i peix fresc. Especialitat en paellas i arrossos.

APARCAMENT PROPI.
PARC INFANTIL.
BODES I COMUNIONS.

PUB EL GRANERO

Ambient selecte-música seleccionada.
Torre Redona s/n., davant l'hotel Linda.
Tel. 269767 - Ca'n Pastilla de Mallorca.

LA MILLOR SALA DE JOCS DE S'ARENAL

A GALERIES CUPIDO DAVANT
EL BALNEARI 4 S'ARENAL DE
MALLORCA

Festes populars d'Es Pil.lari

Dies 30 i 31 d'agost i 1 de setembre de 1985.

Patrocinades per: GOVERN BALEAR, CONSELL DE MALLORCA, CONSELLERIA DE CULTURA.

Organitzades per: ASSOCIACIÓ FAMILIAR SON SUNYER.

PROGRAMA:
DIVENDRES 30 d'agost:

10 hs.— Gran despertar al sò de XEREMIES.

11'30.— Carreres infantils.

16'00.— Carreres de sacs.

17'30.— Concurs de cintes, fins a devuit anys.

18'30.— Gran partit de futbol entre CASATS I FADRINS.

22'00.— Alegres passacarrers i concert donat per la BANDA MUNICIPAL DE MUSICA de PORRERES.

DISSABTE: 31 d'agost:
10'00.— Pujada al pal ensabonat.

11'30.— Gran concurs de dibuix.

16'00.— Gran sorpresa al "Terreno" de Ca'n Ce-roí.

22'00.— GRAN BERBENA amb les orquestres "DINAMITA 85" i "FLASH".

DIUMENGE: 1 de setembre:

9'30.— Campionat local de PETANCA.

13'00.— Concurs de bevadors de cervesa.

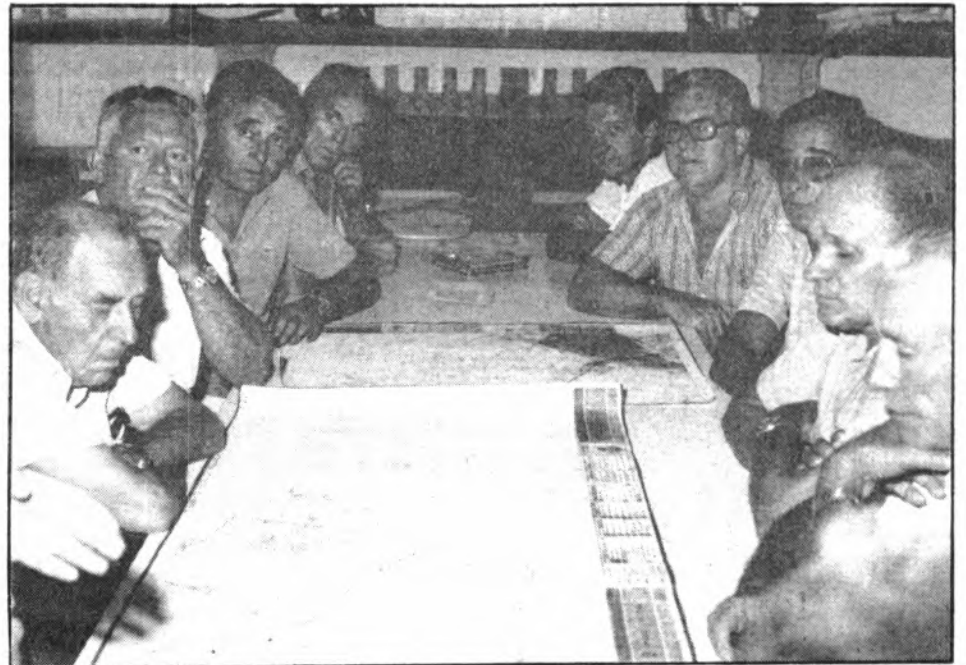
15'30.— Concurs d'ESTELS.

19'00.— Refrigeri per a la tercera edat i diverses competicions.

20'00.— Gran refrigeri popular.

21'00.— Gran Fi de festa amb BALLS POPULARS a càrrec del grup D'ES PIL.LARI amb entrega de trofeus.

GRAN TRACA FINAL. TOTS ELS ACTES GRATUÏTS PER A LA BARRIADA.

**CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"**

**DESITJA BONES FESTES DE L'ESTIU ALS
PIL.LARINERS**

CARRER MONTANYA, 374 - B - TEL.: 26 58 76
ES PIL.LARÍ

Associació familiar Son Sunyer (Es Pil.lari)

S'ha renovat la Junta Directiva de l'Associació Familiar Son Sunyer. Els nous càrrecs han quedat així.

PRESIDNET: Pere Oliver Salvà.

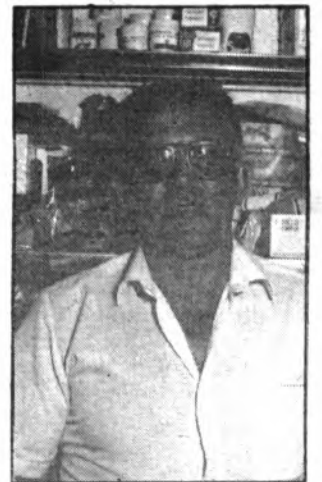
VICE-PRES.: Josep M.a Carreras Piraces.

TRESORER: Damià

Vidal Monserrat.

SECRETARI: Manuel Ventosinos Fernández.

VOCALS: Sebastià Vidal Monserrat; Gabriel Canyelles Bauçà; Gabriel Flores Sáez; Miquel Puig Julià; Sebastià Oliver Salvà; Josep Collado Pedret.

Pere Oliver i Salvà, elegit recentment president de la AAVV de Es Pil.lari.

**SUPERMERCAT
OLIVER**

CARRER TOMEU CARDELL, 11
TEL.: 26 59 70 - ES PIL.LARÍ

Fallers
S. VIDAL
CARRETERA DE SON FANGOS, 280
ES PIL.LARÍ

J. CARRERES

LLOGUER
D'AUTOFORMIGONERES PER
ELABORAR CIMENT ARMAT EN
PRÒPIA OBRA

TELÈFON.: 26 53 57

**FUSTERIA
GABRIEL SERRA**

MONTANYA, 384 - TEL.: 26 54 13
ES PIL.LARÍ

**COMERCIAL SAN
FRANCISCO**
VENDA D'ELECTRODOMÈSTICS -
OBJECTES DE REGAL - VIDEO
CLUB - PERFUMERIA -
DROGUERIA
MONTANYA, 49, TEL.: 26 49 33 - ES PIL.LARÍ

**CARNISSERIA
ANTÒNIA CAPÓ**

CARN FRESCA I BONA
MONTANYA, 403 - ES PIL.LARÍ

Enquesta: Què opinau de la remodelació dels carrers d'Es Molinar?

FAMILIA BARCELO

Carrer Llavotxim Fuster

Es Molinar estava completament abandonat. Ningú havia fet res pel poble fins que entraren els socialistes. Es Molinar els pot estar ben agraït.

FAMILIA CANDE

Carrer Llavotxim Fuster

Unes obres molt bones. Haurem de pagar 7.000 pessetes metre lineal de façana, però la casa augmentarà de valor.

CLIENTES BAR LEVANTE

Molinar

En temps d'En Franco no nos arreglaren res. Han hagut de venir els socialistes per arreglar un poc Es Molinar.

Efemèrides d'aquesta quinzena

XIII, forma un directori militar.

La reconstrucció dels Països Catalans és, sens dubte, una de les tasques més gents que aquest moment històric ens reconana dur a terme. Cal afirmar que la nostra nació és la formada pels homes i dones que conviven a les comarques dels Països Catalans.

A partir d'aquest número, presentam aquest treball de recopilació de dades històriques que d'una manera a d'altra enllacen amb l'esperit o l'història de la nostra nació, tractant de fer un pas més vers el reforçament de la nostra llengua, la nostra cultura i la nostra nació.

1-9-1939: Començament de la segona Guerra Mundial.

2-9-1981: Luís Fernán-dez Peña, de vint anys, nat a Madrid, mor a causa dels matracaments soferts a la presó de Carabanchel.

3-9-1969: Mor a Hanoi, el revolucionari i polític vietnamita Ho Chi Min que proclamà la República Democràtica del Vietnam.

4-9-1282 Com a resposta a la crida de Sicília, després de l'alçament popular contra els francesos del 31 de març, —vespres sicilianes—, el rei Pere II de Catalunya entra al Palerm, on és rebut, amb gran joia, compromentent-se a observar les lleis i privilegis de l'Illa.

5-8-1229. Surt de Salu l'expedició de Jaume I per a conquerir Mallorca.

5-9-1981: Enrique Cerdan Calixto, cap de l'organització GRAPO, cau, a Barcelona, mort per trets de la policia.

7-9-1822: Pere I proclama la independència del Brasil i es corona emperador.

8-9-1278. Acte de pa-

riatge o paritat signat a Lleida i que, conjuntament amb el de 1288, serà considerat el punt d'arrencada del règim polític d'Andorra i el seu fonament jurídic.

8-9-1911: S'inicia el primer congrés constitutiu de la Confederació Nacional del Treball CNT, al Saló Belles Arts de Barcelona.

8-9-1974: Són detinguts a Sabadell 67 antifranquistes acusats de pertanyer a l'Assemblea de Catalunya. La movilització popular obligarà al Govern Arias a alliberar-ne 60 al cap de pocs dies.

9-9-1148: Ramon Berenguer IV, conte de Barcelona, entra a Tortosa.

9-9-1976: Mor a Pequín, el polític i revolucionari xinès, que va dur a terme la revolució cultural del seu país, Mao Zedong.

1980: Heribert Barrera i Costa és elegit president del Parlament de Catalunya.

10-9-1974: La Junta Democràtica d'Espanya acorda adreçar a l'Assemblea de Catalunya i a la Comissió Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya, una cara sollicitant l'inici de converses oficials i, si cal, la forma de participar en el procés democràtic unitari.

10-9-1979: Durant un viatge a Moscou, mor el dirigent del Moviment per a l'alliberació d'Angola (MPAA) i president del mateix país Agostino Neto.

10-9-1981: El Gernica de Picasso, inspirat en el bombardeig de la població basca d'aquest nom el 1937 per la legió condor, arriba a Madrid. Gernica és l'antiga seu de les juntes de Biskaia, que celebraven

lurs sessions a l'ermita aixecada al costat del célebre roure Gernikako Arbola.

11-9-1714: Rendició de Barcelona a les tropes castellanes de Felip V.

11-9-1948: Josep Pallach redacta per el Front de la Llibertat un manifest que és el primer text reivindicatiu de l'Onze de setembre. Es du a terme a Sant Boi, una pintada, a la tomba de Rafael Casanova, amb les quatre barres.

11-9-1964: En el 250 aniversari de la perduda de les llibertats catalanes, hi ha, per primer cop des de 1939, una manifestació, —no autoritzada— davant l'antic emplaçament del moment a Rafael Casa-

nova.

11-9-1973: Cop d'Estat, a Xile, que acabarà amb el Govern i la vida del president constitucional Salvador Allende.

11-9-1978: Celebració del primer Onze de Setembre a Catalunya Nord.

12-9-1213: Batalla de Muret entre les tropes catalano-occitanes comandades per Pere I de Catalunya-Aragó i els croats francesos capitanejats per Simó IV de Montfort. Amb la desfeta militar catalana, Occitània anirà definitivament vers l'absorció en mans de la corona francesa.

12-9-1980: Cop d'Estat a Turquia; capitans de l'exercit turc se rebelen

contra el Govern democràtic.

13-9-1923 Cop d'Estat de Primo de Rivera, el qual, d'acord amb Alfons

14-9-1930: En plena crisi econòmica, es consumeix la derrota del moviment obrer alemany, amb el triomf del nazisme a les eleccions generals.

C/Joan Verdaguier, 12
Arenal Tel. 26 67 21

Òptica S'Arenal

JA NO CAL ANAR A CIUTAT PER LES ULLERES

ULLERES
(Nacionals i
d'importació)
Ulleres de sol
LENTILLES
APARELLS PER
SORDS

DIPLOMAT
JOSEP
AMENGUAL
ÒPTIC -
OPTOMETRISTA

CARRER BERLÍN.
CANTONADA
TRASIMENO.
TEL. 49 00 61

S'ARENAL DE MALLORCA

GRADUAM BÉ LES
SEVES ULLERES

La ciutat d'arena

Eduardo Jorda - Palau Reial

L'evocació idealitzada de les estades estiuenques de les famílies ciutadanes a l'Arenal i de la realitat urbanística dels anys vint contrasta amb el desgavell actual que comença cap als anys quaranta quan Can Pastilla comença a créixer.

Encara que hi ha altres exemples en el món de les colònies de vacances que aparentment es limiten a ser una filera d'edificis que ressegueix la costa, l'Arenal destaca perquè no hi ha cap element que hi pugui donar coherència. També hi contrasta l'estiu superpoblat amb la buidor hivernenca en què els jubilats hi són protagonistes.

1. L'expansió cap a l'est: La Ciutat Jardí

Devers 1.920 Palma va començar a estendre's cap a l'est, cap al lloc d'on venia el sol. L'estiu va anar organitzant a poc a poc la colonització de l'arena: la balustrada marítima i les casetes de bany aparegueren sobre les platges de la Ciutat Jardí. Poc temps abans les casetes d'una planta havien marcat el contorn del Molinar i la seva platja. Les anades i tornades dels estiuejants reproduïen els hàbits migratoris dels ocells. Juny i les vacances significaven el viatge cap a l'est i la Ciutat Jardí. Setembre, amb les primeres pluges i la rebeca arromangada, el retorn a la ciutat i al col·legi.

Com a les vinyetes de la família Ulisses els cotxes anaven i venien carregats com camions de mudances: un panamà penjava d'un somier al portaequipatges i una cadira de vimet mantenia un equilibri impossible sobre la roda de recanvi. Padrines, ties i dides es mesclaven amb utensilis de cuina i canyes de pescar. Al darrera, damunt l'arena, quedaven la felicitat i la imatge de la padrina anant amb l'aigua fins a la cintura. No s'atrevia a pegar un capficó per por del fred, i les faldilles del banyador flotaven sobre l'aigua immòbil com si fossin la coa del vestit de novia. El mateix vestit que es veia a la foto del menjador.

Un tramvia seguia la ruta d'aquestes migracions estivals. Sortia de Palma i, trontollant davall el sol, arribava al Molinar, la Ciutat Jardí i el Coll d'en Rabassa. Més tard —ja en els anys 40— enllaçava

siques en forma de pilastres i columnes en el porxo d'entrada. A l'escut d'armes de la seva pedra hi havia tres torres, uns balcons de grans proporcions, la terrassa i, sobre tot, una piscina amb grades i un trampolí funcionalista de dos pisos. La piscina va veure un dia les glòries dels banyadors Janson per a homes i els d'un sola peça de làstex per a les admiradores d'Esther Williams. Les campiones dels anys 30 que apareixien fotografiades a les cròniques social-esportives de «Brisas» solien entrenar-se allà.

Ara, més de seixanta anys després, rodejat de palmeres i parasols, a la intersecció dels carrers illa de Malta i illa de Xipre, l'hotel Ciutat Jardí és una ombra del Gran Hotel del Lido mallorquí que no va ser mai. És un simple hostal d'una estrella. La calç de les parets cau. Hi ha bastiments sense forma a les torres. Les persianes penjen fora del marc. Només falten els indicis dels impactes de bala perquè pareixi un bell palau colonial perdut a la cornisa de Beirut. La piscina recull aigua de pluja i la silueta del trampolí es dibuixa sobre l'aigua estancada. Les rajoles que queden es van succeir com un mosaic que just acaba de ser excavat. Vist des de dalt podria ser una post d'escacs enllosetada per damunt de la qual creixen plantes silvestres. Embats del temps vegetal contra el temps esculpit en una piscina de competició.

Rera la grada les restes d'un antic solàrium. Un reixat de ferros retorçuts, blaus i verds per l'òxid, el separen de la platja. Al fons, la barra on se servien còctels a la posta del sol. Espectres de cambres amb faixes de passejers entre les taules amb les safates a l'altura de l'orella. Les rialles dels turistes es mesclen amb el renou de les ones que arriba des de la platja. A una vella gramola sona «Corazón de melón» a altres llocs els joves ja ballaven amb Elvis o Eddie Cochran.

Per mi la Ciutat Jardí és una successió de solars abandonats entre els xalets més allunyats de la mar. Allà es trobaven els canyars enormes, tan impenetrables com hom pensava que ho devia ser la selva. Al darrera es dibuixaven els

molins en una extensió de verd terrós que travessava la carretera de Palma. Jo tenia un puzzle xinès que encara ara em recorda l'estampat d'unes butaques. Doncs bé, quan les peces encaixaven el premi era un passeig per la jungla del canyar a la recerca d'objectes inútils: insectes, pals que podien convertir-se en bastons d'excursió, revistes estrangeres i cucs grassos d'anelles que semblaven juguetes articulades. Al final de l'exploració s'imposava un premi. El carro de «Mr. Wimpy», amb els seus cucuruxos opulents de crema líquida, s'anunciava des de lluny amb la

música de «Las verdes praderas». Qualsevol podria recordar «La conquista del Oeste». Tot d'una et feia venir salivera.

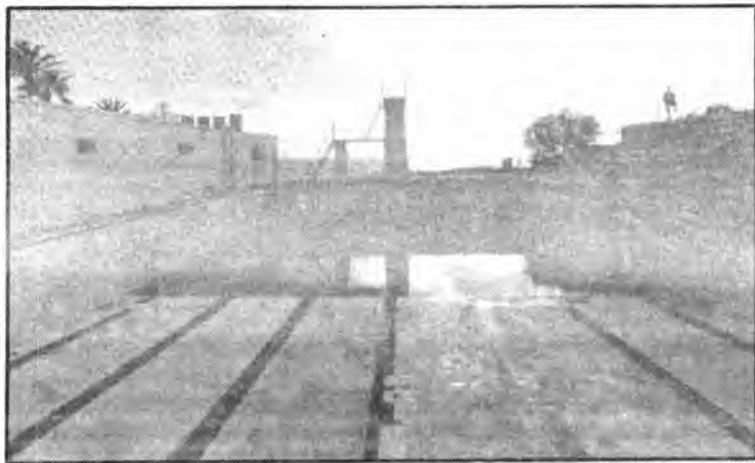
Els diumenges al matí havien d'anar a missa. A l'església els homes a una banda i les dones a l'altra. Per arribar a temps no hi havia més remei que passar pel fortí de la Torre d'en Pau; semblava el fortí de «Beau Geste» en mig del desert. Encara que el desert era allà un camp obert ple d'atzavars enormes que crepitava amb el sol d'agost. Mentre, les sandàlies s'embrutaven d'arena calenta. Ma mare encara recorda que quan, després de la guerra, les colles de joves anaven a les revetles de Cala Gamba, els soldats les aturaven entre les ombres. Sempre els «rojos» a les fosques.

2. La colonització de la mar: Can Pastilla

Entre la Ciutat Jardí i Cala Gamba i les cases de l'Arenal Vell de Lluchmajor, a 10 km no hi havia absolutament res. Algunes cases perdudes dins una mar de dunes. Al començament dels seixanta aquella zona tenia encara un aire desèrtic. No hi faltaven tampoc els camells, que no sé qui va dur per una cavalcada dels reis. Els pobres hivernaven a una finca de la carretera vella, i anaven llanguint a les totes, encara que visquessin a un lloc especialment arenós. Al cavall sols no sortien a les cavalcades dels reis, i quan qualsevol passava per allà tot d'una veia que el seu nombre anava minvant a poc a poc. Un d'ells, es coneix que superdotat per a la vida, va sobreviure els altres; va haver de compartir la solitud de l'exili amb les mosques.

Aquella carretera vella de Lluchmajor, prop de l'aeroport, tenia una fama d'amagar unes maravilloses «muntanyes russes». El meu padrí comentava: «Aferra't bé, que et fugirà la panxa», i llavors, en un gest d'audàcia impensable a altres moments pitjava l'accelerador. Tothom contenia l'alè fins que havíem deixat la duna al darrera, esperant emocionats la següent. Així durant 10 o 15 kms. Aquesta era la millor felicitat dels diumenges al camp.

A mitjans anys quaranta Can Pastilla va anar cobrant força. Els horaris del tramvia es varen fer de cada vegada més freqüents. I també va anar començant a funcionar un tractor que duia fins a l'Arenal, vorejant la platja. Els habitants de Palma havien descobert els encants de la «villegiatura»: la Ciutat Jardí havia estat un assaig de conquesta de l'arena. A Can Pastilla, però, es va escenificar la conquesta de la mar. Després de Can Pastilla i Cala Estància, a mitjans anys cinquanta, li va arribar el torn a Sometime i les Meravelles. La mar, a més del botet, les vetllades a la terrassa, l'oli per pescar pops amb la fitora i l'arròs amb peix, tenia una altra rendibilitat: als turistes els agradava simplement un combinat menys exquisit: l'aigua, l'arena i el sol, així de senzill. Llavors es varen construir els primers hotels: el San Francisco, primer, i l'Acapulco més tard. I varen començar a arri-

Piscina Ciudad Jardín

FOTO TONI SOCÍAS

bar els turistes. Però això és ja una història massa coneguda.

En un àmbit més privat de la història de Can Pastilla i l'Arenal es poden ressenyar les festes de comunió. Així es varen immortalitzar molts diumenges de maig. Si no hi havia lloc al cotxe, calia agafar un taxi. Començava llavors la lluita per trobar-ne un amb «cadiretes». Quin plaer seure ben ample, sense germans ni molèsties —tots atapeïts a l'utilitari familiar— a les cadiretes d'un 1.500! Talment com els milionaris o els polítics que saludaven a les càmeres del No-Do. No hi ha dubte: no es podia arribar de millor manera a l'hotel Acapulco.

Allà esperaven els amics, el cosins i els amics dels cosins amb corbata d'elàstic i brillantina a l'ona dels cabells. I, ja és segur, calçons curts i el suplici dels calceïns llargs. Després tocava l'exploració de les piscines, part essencial de tot saber d'estiu. Però desgraciadament hi havia sempre un asabentat que coneixia més piscines, de formes més rares i amb un trampolí més alt o més sorprenent, i com és natural, aquest «setciències» de les piscines acabava essent odiat per la resta dels dies. I llavors arribava el plaer secret de tastar, d'amagat dels majors, un martini o un campari amb gel. Era just quan el valent de sempre apostava qualque cosa —generalment un canapé o una besada a la germana— que aconseguia una beguda prohibida. Els altres se'l miraven envejosos i espantats de la seva audàcia. Més tard, amb el pas del curs del sol sobre els caps, arribaven les postres i el xampany. Ja havia minvat la vigilància paterna i era més fàcil beure una copa sencera. Normalment davant la mirada de betzol d'algun oncle desconegut que somreia beatíficament entre les mateixes boires que entelaven els cervells més joves. Encara seguien les batalles amb pinyols d'olives (record un cosí que era un autèntic especialista en disparar-los amb l'elàstic de la corbata), les rialles en cor i les primeres confidències misterioses: la veu a l'orella que acabava de contar amb xiuxiuejos i somriures «Tararí, Tararí, Napoleó entra a París» (Qui podia evitar posar-se vermell i riure feliç perquè havia estat escollit com a dipositar d'un saber clandestí? A la fi, abans d'aixecar-nos de la taula, qualsevol contava les darreres aventures del nostre heroi dels horabaixes sense escola: «Santo, el enmascarado de plata». La millor de

les seves pel·lícules, sobre aquest punt no hi havia dubtes, era «El barón Dracula», aquell malànima que tocava l'orgue entre els gemecs de les seves víctimes. I tot d'una, amb els interminables comiats i les advertències d'«Alerta a caure dins la piscina», arribava l'hora de partir. Sempre era trist invertir el trajecte del sol.

3. Arquitectura a les dunes: L'Arenal

No hi ha dues colònies de vacances —o el que és igual, dues ciutats d'arena— idèntiques. Així i tot, tothom pensa que totes coincideixen en una cosa: el seu grau de lletgesa. Però en el cas de l'Arenal el que la distingeix de moltes altres ciutats d'estiu és precisament la falta de justificació d'aquesta lletgesa. No es pot oblidar tampoc que l'edificació sobre un arenal verge no ha de produir sempre resultats horribles, i el cas de les Rivières, almenys als seus començaments, n'és una prova. També és cert que altres exemples famosos d'edificis sobre l'aigua són allò que es qualificaria sovint de «lletjos», però no per això els falta un caràcter propi. El problema dels edificis de l'Arenal és que no tenen cap element unificador. I ni tan sols uns coordenades que puguin donar-los una sensació de coherència. Al cap i a la fi és perfectament possible aconseguir una estètica coherent combinant elements antiestètics o, al menys, poc coherents a primera vista (i l'eclecticisme postmodern ho demostra). Voldria citar dos exemples de ciutats contruïdes exclusivament per als turistes on aquesta incoherència i aquesta mescladissa em semblen justificades. Un és Atlantic City, a 250 kms. de Nova York. L'altre dóna al Pacífic, i data de la mateixa època que l'Arenal: és Acapulco.

Aparentment totes tres són una simple filera d'edificis que voreja la costa, i les tres tenen una infraestructura urbana més aviat raquítica. Però aquí acaben les similituds. Atlantic City i Acapulco, com tantes altres ciutats d'arena, responen a un projecte. Amb el temps el projecte ha variat i s'ha sotmès als imperatius de l'especulació, això és clar, però el projecte inicial perdura d'alguna manera. Ben al contrari de l'Arenal, on mai n'hi va haver. L'Arenal va anar creixent com un nin pobre i mig abandonat que s'alimentava de les sobres que canviava a l'escola per crancs o estrelles de mar. Amagat a un racó del pati, ningú no va voler fixar-s'hi fins que un bon dia es va

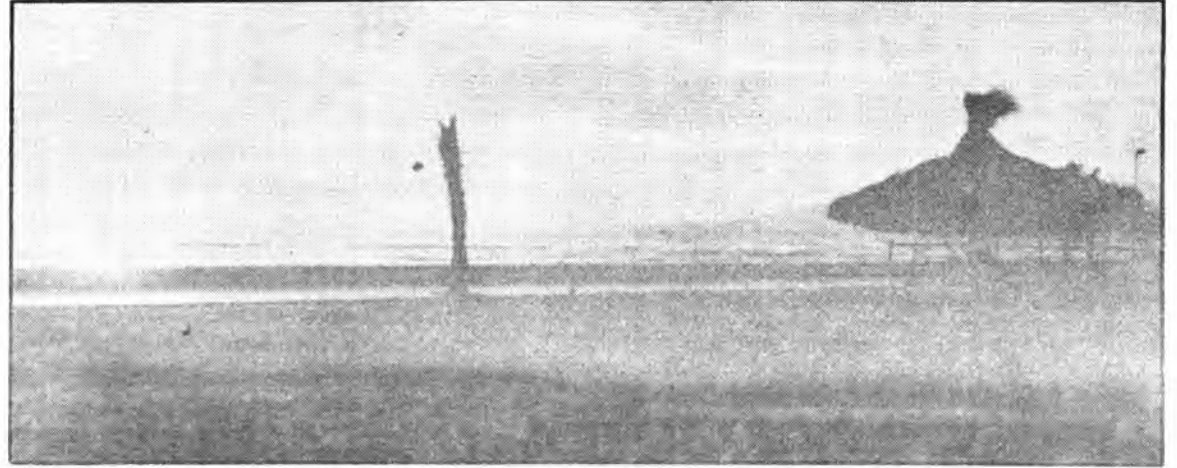
Gabarrina i sombrilles FOTO TONI SOCÍAS

amb els primers xalets de Can Pastilla. Hi havia lloc per a tots.

Com les palmeres de les cases senyoriales del camp mallorquí —el signe que les distingeix, la seva heràldica visible des de lluny—, enmig de la colònia balneari de la Ciutat Jardí (projectada per Josep Tous i Ferrer el 1920) s'aixecava l'Hotel Ciudad Jardín. La inscripció de la façana duu una data: 1921. D'un blanc immaculat i de concepció neoàrab, en una mostra arquitectònica molt poc corrent a Mallorca, tenia incrustacions clàs-

Piscina

Balustrada

FOTO TONI SOCIAS

FOTO TONI SOCIAS

voler aixecar i no pogué. Estava massa gras. Els seus misericordiosos companys varen decidir d'exhibir-lo. Els beneficis varen ser grossos, i com això va permetre que li augmentassin la ració, tothom va considerar justificat que continuassin amb el show.

La famosa passarel·la de fusta d'Atlantic City és recorreguda per una successió de gratacels. Tots aquests gratacels tenen qualque cosa en comú: el seu gigantisme a l'americana; res no se'ls oposa, no hi ha elements discordants. Els edificis que es van estenent cap al sud, des del Resort's de totxos marrons — com si fos una prolongació dels edificis gòtico-victorians de Nova York — fins al Deauville, el Caesar's o el Golden Nugget, amaguen exactament el mateix. Tots són diferents, però tots són iguals. Es respecten les regles del joc — i mai millor dit a una ciutat-casino com Atlantic City —: l'edifici és el rei i el seu gigantisme ha de ser esclafador. És un conjunt desbaratat d'arquitectures, però sempre hi ha al darrera un element arquitectònic. Les sales dels casinos, on la gent que arriba cada dia expressament des de Nova York hi juga com a esperitada, són fidels a aquest principi només canvien l'uniforme de les «bunnies» — les cambres — i el color de les moquetes. A una la decoració pot semblar «neo-romana», a l'altra «neo-barroca» i a la següent «neo-kitsch», però totes tenen una identitat: es diferencien d'un altre casino només en la mesura que siguin iguals. Per això no es poden tolerar als edificis excrecències molestes ni notes discordants. I són justament aquestes notes discordants les que fan insuportable l'aspecte de l'Arenal: hamburgueseries bàvares, pubs anglesos, tavernes andaluses, pizzerries, «tablas», tendes de souvenirs, xalets convertits en tendes de roba de platja o perfumeries, cellers...

Aquestes esteses no es troben ni a Acapulco ni a Atlantic City. Allà aquests afegits imprescindibles — i també insofribles — de tota

ciutat d'arena estan concentrats a certa distància dels edificis; així no els poden fer ombra. Segons el principi arquitectònic esmentat, res no se'ls pot enquistar. Tota la parafernàlia estiuenca de gelateries i souvenirs s'ha d'acontentar a un discret — i eficaç — segon pla.

A altres centres turístics importants la lletjor no ha arribat als excessos de l'Arenal. Canes, per exemple, amb tots els defectes que s'hi vulguin trobar, conserva encara l'estètica unificadora del llunyà decadentisme de la Riviera. A l'altra part del món Varadero, a 100 kms. de L'Havana, ha quedat congelat tal com era el 1959. És un dels pocs exemples vius d'una estètica totalment immobilitzada, perquè gairebé no se li ha afegit res: encara sobreviuen els «haigas», les vil·les colonials i els cocoters. Perfecte! Més a prop d'aquí Grècia podria parèixer més semblant a l'Arenal, ja que cultiva també un turisme massiu. Però de fet es va començar a construir bastant més tard i amb un mínim de planificació. Els centres de vacances es varen aïllar en lloc de concentrar, i encara s'hi pot trobar una certa unitat: la unitat perduda de l'Arenal.

4. Decorats per a una pel·lícula d'horror

A l'Arenal es poden descobrir, com a tot jaciment urbanístic, els estrats de diverses èpoques: xalets que recorden l'estètica dels anys cinquanta sota el sol, com a Varadero o Florida; edificacions gegantines com els casinos d'Atlantic City; algunes vil·les que podrien pertànyer a la Riviera; blocs d'apartaments com a Grècia; hamburgueseries i gelateries com a Blackpool, la colònia estiuenca de Liverpool on es desboquen les màquines escurabutxaques. I tot això en un espai relativament reduït. Potser aquesta falta d'unitat estilística sia deguda a la falta d'una homogeneïtat en la classe de turisme que s'hi ha anat succeïnt. Però això no pot justificar el fet que seixanta anys de colonització de la mar i

l'arena hagin duit de l'estil neomoris de l'Hotel Ciudad Jardín a les aberracions neoàrabs del complex Riu-Palace. Curiosament aquest complex es troba al Balneari 5, és a dir, a la línia d'intersecció de la zona d'influència de Can Pastilla i de la zona que arriba des de l'Arenal de Lluçmajor. L'avanç des d'aquestes dues primeres colònies ha culminat en el «pastitx» arquitectònic més important de l'Arenal: l'autèntica guinda verda del còctel.

Com a fenomen arquitectònic, l'Arenal presenta un tret únic: la falta de confiança en l'autonomia de l'espai. Si existeix aquesta confiança, una hamburgueseria, per exemple, pot fer ostentació de l'orgull de ser-ho. Però si és concebuda com una part vergonyosa dels edificis «que fan planta» — com passa a l'Arenal —, l'hamburgueseria és un quist (o un fit, tant se val) vulgar i ordinari. Aquesta mateixa hamburgueseria, concebuda com espai autònom acabat en ell mateix, pot arribar a la creació d'un espai únic, amb unes senyes d'identitat. Talment passa a Amèrica, els capells de cow-boy que duen els dependents de la cadena «Roy Rogers» o els casquets ridículs dels que fan feina a la «Mc. Donald's» són horribles, és clar, però obeeixen a un desig d'identitat pròpia. Això mateix fa que aquests morts estètics puguin convertir-se en «zombies». Ve't aquí la raó bàsica del pop: la fascinació per uns signes d'identitat quotidiana, innecessaris i a la vegada inconfusibles, però al capdavant imprescindibles. Com els neons blaus que anuncien, amb un arabesc senzill, cervesa «Budweiser» als finestrals de quasi tots els «pubs».

Un passeig per la primera línia de l'Arenal és una pelegrinació al museu dels horrors. A més no hi ha res més allunyat del caos urbà de ciutats com Tokyo o Los Angeles, un caos que ha donat lloc a una estètica d'avantguarda com la de pel·lícules com «Blade Runner». A l'Arenal no hi ha cap eclecticisme possible perquè per arribar-hi és

necessari combinar elements preexistents, i aquests elements previs o no existeixen o bé només es poden trobar als estrats més antics de les edificacions. La resta és una simple massa de ciment dissenyada sense cap ni peus. O millor dit, dissenyada únicament com a magatzem de caps i peus. L'exemple del Riu Palace demostra, a més, que les temptatives actuals de millora del disseny no pareix que s'apliquin als solars buits que encara queden. M'imagín que la zona es considera impossible, gairebé embruixada, com una terra eixorca habitada per fantasmes degenerats de l'arquitectura. Una regió maleïda: el millor escenari per a una pel·lícula d'horror.

5. L'Hivernacle

Durant l'hivern l'Arenal és una immensa incubadora on es manté una temperatura fetal per als fràgils cossos dels jubilats. Una ciutat fantasma, grisa i apagada. Només hi ha oberts un petit nombre d'hotels i la majoria de tendes, bars i «llocs de distracció» estan tancats. Davant dels batecs grisos de la mar, els jubilats intenten recuperar les hores perdudes sota la llum artificial a una oficina o a un taller. Ballen valsos i pas-dobles, beuen te amb pastes, compren records pre-congelats i esperen una nova sortida del sol. Contabilitzen totes les albes, amb l'alegria resignada de saber-se encara vius. A alguns els traeix el cor abans de tornar a casa i han de realitzar el viatge de retorn dins de fèrretres metàl·lics. Sempre que hagin superat tots els tràmits consulars, és clar. Felicitment, no són molts.

En comparació a l'estiu, quan l'Arenal arriba als extrems més inefables de saturació, a l'hivern pot parèixer bell, com tocat per una bellesa quasi glacial. Pels carrers de darrera, entre carrerons plens de poals de fums buits i locals tancats, que es protegeixen amb vidres entelats artificialment o amb diaris que esperen el sol, s'hi amaga un món congelat. Els hotels pareixen coberts per les cendres d'un volcà apagat, i els empleats duen una vi-

da d'hivernació provocada. Esperen i esperen. O maten el temps en el cafès que estan a sis a set blocs de l'oasi de vida latent que és la platja. De tant en tant un crim passional, el robament d'un cotxe o el tedi de l'alcohol o les drogues. Tanmateix tot acaba en les xafarderies de l'autobús o de la sortida de l'escola. La soledat de les cabines telefòniques vora la mar.

6. Ficció

Quina cirurgia estètica pot canviar el rostre d'home-elefant de l'Arenal? Potser el millor seria desitjar-li una llarga vida, ja que hem après a conviure amb els fums. Els radicals pensaran que el millor seria tirar-lo a la mar fins que es podresqui com un vaixell fantasma a la deriva o fins que els corbs marins facin el niu a les baranes oxidades. D'una altra banda és clar que reconvertir-lo estèticament és impossible: no hi ha miracle que pugui recuperar la unitat perduda de l'Arenal — si és que mai la tengué —. En tractar-se de l'estètica, però, el camp de la ficció pot obrir-se pas. Perquè no jugar amb la imaginació? Perquè no concebre una colònia deserta d'aus marines que s'han tornat carronyeres per la fam i la sequera? Seria una colònia solcada pels vials de les autopistes abandonades i pel grallar de les gavines, amb petits oasis a les piscines on creixerien les herbes raquíques. Com un cau de sargantanes gegants que es passejien per terrasses i cornises, perseguides entre les ruïnes per una nova raça descendent dels antics cobradors de l'atur. Seria la millor decadència per a una ciutat d'arena que va ser un dia terra de promissió per a joves i vells, on la cervesa brollava d'aixetes i fonts i on els solitaris trobaven companyia.

Bastaria que l'Hotel de la Ciutat Jardí recuperés el seu esplendor. I que els edificis que el varen substituir en les preferències de palmans i turistes (tots, al cap i a la fi, igualment culpables que l'Arenal sigui tal com és), passin a ocupar el lloc de la seva decadència.

D. Josep Gaspart Bulbena, en la dècada dels anys vint, va agafar els hotels ESPANA i ORIENTE de Barcelona, amb els quals inicià el que seria la gran cadena hotelera HUSA. Per davers els anys trenta, va tenir la idea d'enviar als seus fills Joan i Felip a estudiar a l'estranger, i al mateix temps, feren un "stage" en els millors hotels d'Europa, els més prestigiosos, per així, els seus fills aprenguessin, in situ, les diverses branques de l'hosteleria.

Podríem escriure un llibre amb les "experiències" relatades per aquests dos allots, que més tard formarien al cap damunt de la

nostra professió, enomenant-se els "monstrer de l'hosteleria". De totes les coses que ens ha comptat En Felip intentaré recordar-ne una, que, veritablement, crec que és formidable.

Tendria uns quatorze anys, En Felip, quan el van enviar a Londres a estudiar i compaginar els seus estudis amb les pràctiques en el prestigiós hotel SAVOY, on fou rebut pel Primer Maïtre, considerat com un dels millors professionals de tot el món.

Pel que ens ha anat comptant En Felip pareix esser que no li va caure massa bé l'encàrrec. Això de confiar-li a una estu-

Anecdotal turístic

El difícil lord

per Antoni Pomar

diant, fill de papà, espanyol i quasi un nin, per a que aprengues una modalitat dins l'hosteleria, que probablement no exerciria mai —tal com va esser— li servís per a ensenyar, com un veterà més, als seus propis empleats.

Li va dir a En Felip: Demà, et poses una jaqueta blanca, presentat't i ja et donaré instruccions. Així ho va fer i, quina no seria la seva sorpresa quan va sentir que deia: La teva feina, de moment, serà mirar, que no et passi pel cap agafar cap plat, ni copa, ni palangana tu mira i observa, mira en tot moment el que fan els camarers i així fins que et digui el que has de fer.

I passaren els dies. En Felip mirava, observava i... res més. Passaren les setmanes i En Felip seguia

mirant, seguia observant.

Com és natural, això ni li feia cap gràcia a En Felip. Aquestes hores les robava als estudis, però... seguia observant.

Un bon dia, quan va arribar a l'hotel, va trobar un moviment inusual. Dins del menjador pareixia que hi havia esclatat la revolució. Tothom pareixia anar de cap.

Què passa? Va demanar En Felip.

Qualcú li va explicar. Que què passa?, que avui ve a menjar Lord X, el qual és, a més d'un personatge molt influent dins la Cort, el client més difícil que hagi vengut mai a aquest hotel. Aquest sí que és observador. Res li passa inadvertit, el més petit error el veu, el coneix, el comenta. En fi, és un gran senyor, però inaguan-

table. No t'extranyi el nerviosisme dels cambrers, del Maïtre i del Director.

Es va muntar, dins d'un menjador privat, una gran taula. Es va decorar el millor possible. El Maïtre pareixia estar per tots els llocs. Donava ordres, gesticulava, anava, venia.

Explicà a la brigada els detalls del menú encarregat. Les hi repetí que, més que mai, anassin alerta. Les hi recordà el caràcter especial del Lord en qüestió i... a la fi va arribar el moment de servir la taula.

Tot anava desenrollant-se tal com s'esperava. Es va servir la sopa, es va servir el peix, les carnes... tot anava com una seda.

I En Felip... seguia mirant.

De sobte, el Maïtre s'adreça a En Felip i li diu: treu aquesta palangana dels postres i du-la aquí! En Felip es va quedar glaïat: Qui?, Jo? Imaginau-vos la sorpresa del nostre home, al que no l'hi havien deixat tocar ni un sol cobert.

L'agafà pel braç, el va conduir a la cuina i li va repetir: Du aquesta palangana.

En Felip va obeir, amb el natural nerviosisme. Va creuar la porta, es dirigia cap a la taula, i de sote,

plaf!, qualcú li va fer la traveta i En Felip, la palangana, les pomes al forn, tot va caure.

S'aixecà indignat En Felip, però al mateix temps ho fa també el Lord el qual li diu: No et preocupis al·lot, això li passa a qualsevol, ets molt jove, així aprendràs a anar més alerta en el futur... d'on ets? Ah, vens per a aprendre, doncs bé, que et serveixi de lliçó pel futur. Maïtre!, que ens duguin uns altres postres qualsevols.

Acabat el dinar, el Lord felicità al Maïtre. Cridà a En Felip al qual intentà donar-li un generosa propina diguent-li: Aquí ni ha passat res. El menjador va quedar buit i, quan quedaren tot sols, En Felip indignat, es va dirigir al Maïtre i li digué: Senyor, això no ha estat cap accident, qualcú, un... m'ha fet la traveta, si jo pogués saber qui ha estat!... li...! Davant la sorpresa del nostre heroi, amb la seva flema britànica li va aclarir l'assumpte: Ho vols saber?, doncs bé... vaig esser jo mateix. Vostè?, però, per què? Fill meu, li va contestar aquest gran mestre, que et serveixi de veritat la lliçó: LES POMES S'HAVIEN CREMAT!

ESCOLA D'INFANTS PETITO

Plaça Reina M.ª Cristina s/n
Tel. 26 68 15 - S'ARENAL

BOTIGA INFANTS
De zero a deu anys
Gran col·lecció de models d'estiu.
Adreços per a nou-nats.

Carrer del Gran i General Consell, 19.
S'ARENAL DE MALLORCA.

LI PRESENTAM LA NOSTRA "GRAN CARTA"

Una carta plena de sabroses suggerències.
A la vorera del mar, en un ambient realment agradable, un lloc diferent, amb personalitat.

Aquest és el present de L'Arcada.

RESTAURANTE L'ARCADA

Carretera de S'Arenal (cantonada Avinguda Son Rigo).
Tel. 261450/54 - S'ARENAL DE MALLORCA.

COTOPESA

Licors - Conserves - Congelats - Cervesa Especial MAHOU - SIDRA MAI-ONA - Bitter CINZANO

Carrer Llacinto Verdaguer, 15
baixos, telèfon 261260 - S'Arenal de Mallorca

El "relax" del anys 30

Josep M. Espinàs - Diari Avui

Fa temps vaig parlar dels anuncis que publicaven alguns famosos establiments nocturns barcelonins d'abans del 1936. Un lector de l'AVUI va tenir aleshores l'amabilitat d'enviar-me una mostra d'uns altres anuncis del «Papitu», amb una anotació a mà que deia «El relax dels anys 30».

Extraviat temporalment, el full ha reaparegut avui entre dos llibres molt seriosos, com un tall de permil salat entre dues llesques de pa anglès. El que passa és que ja no sé si, tenint en compte el paladar d'avui, aquest tall de publicitat resulta massa picant o massa ingenu.

I parlant de talls, el Xalet Diagonal s'anuncia així: «Des que ha canviat de directora, dona gust, creguin-ho, veure la formosura, elegància i joventut de les nenes que freqüenten aquesta acadèmia de tall. Quin tall, lectors del "Papitu"! No els direm que és filet, perquè avui resulta molt escàs, però poc se'n falta».

Un local de la Rambla: «És formidable l'espectacle que ofereixen els luxosíssims salons de Madame Rita! Presentació a l'estil de París i Londres. Jocs de llums i jocs a les fosques».

Una altra *madame*, la Madame Nanet, fa saber que «sempre en té una per dir i una per fer-vos conèixer». I paladegeu, si us plau, tota la flaire d'època d'aquesta afirmació publicitària: «Esteu segurs que us encisarà i us resultarà acompanyat».

En una torre del carrer de Massens no hi ha *madame* exòtica, sinó una familiar «tertúlia de la Carmen», amb un «colossal eixam de senyoretes. Qui es vulgui gastar d'un parell de durots per amunt amb discreció, recolliment i bon tracte, farà molt bé anant-hi, puix restarà encisat de les meravelles que exhibeix la nova direcció». (Qui gosa avui utilitzar aquest llenguatge de les antigues catalaníssimes cases de barrets? puix restarà encisat...)

També és popular, i més intencionat, l'anunci que convida a «anar a seure al famós banc de l'elegant i simpàtic saló de l'Angele-

ta, on hom troba el que cerca» —atenció a l'estil «hom troba el que cerca»— compatible amb el que segueix: —«tant, que les persones del sexe masculí no poden estar-se gaire estona "assentades" —(llàstima!)— en companyia d'aquelles xamoses nenes: de seguida es posen dretes». Això de «xamoses» es repeteix en l'anunci de la Torre Villa Dedé, on «la Tieta ofereix el seu nou domicili i les seves nebotetes xamoses».

No són xamoses, sinó «formoses com Venus» les senyoretes de la Maruja (la Russa). «Els bons papitars que tinguin tres durots o més —a ca la Carne no eren tres durots, només dos durots— seran agraadament rebuts...» La frase de més alè és la de l'harem de la Mora. Quin ritme, quina apologia de la fraternitat generacional! «L'harem de la Mora fou l'alegria dels nostres avis, l'esplai dels nostres pares, el refugi peccatorum dels nostres contemporanis, i serà la delícia dels nostres descendents, si els arribem a tenir.» Al costat d'aquests anuncis, els de «relax» actual —allò de «Amparito para hombres», per exemple— fan pena.

A «d'antiga casa Mamà» del carrer de l'Hospital ho han canviat tot «menys l'encís de les pensionistes i l'amabilitat proverbial amb què es rep en aquell menjador al que va amb la intenció de gastar-se dos naps». He corregut a obrir l'Enciclopèdia i hi he trobat: «nap. Moneda de cinc pessetes (...) El seu origen podria ser la forma abreujada del nom Napoleó, que apareix en les monedes del rei Josep Bonaparte (Joseph Nap. Dei gratia)».

Dues ràpides conclusions de tot plegat. Primera: algú hauria de fer un diccionari dels mots inventats pel poble, temporalment usats i definidors d'una època. Segona: si tantes revistes serioses fan figa, no és hora d'intentar un «Papitu», entès —per a tranquil·litzar els puritans— com a tasca integradora i patriòtica? No és el que «hom cerca perquè restin encisats els xamosos indiferents» a la normalització lingüística?

Jo em dig Sílvia. Me podeu trobar al St. Pauli de S'Arenal.

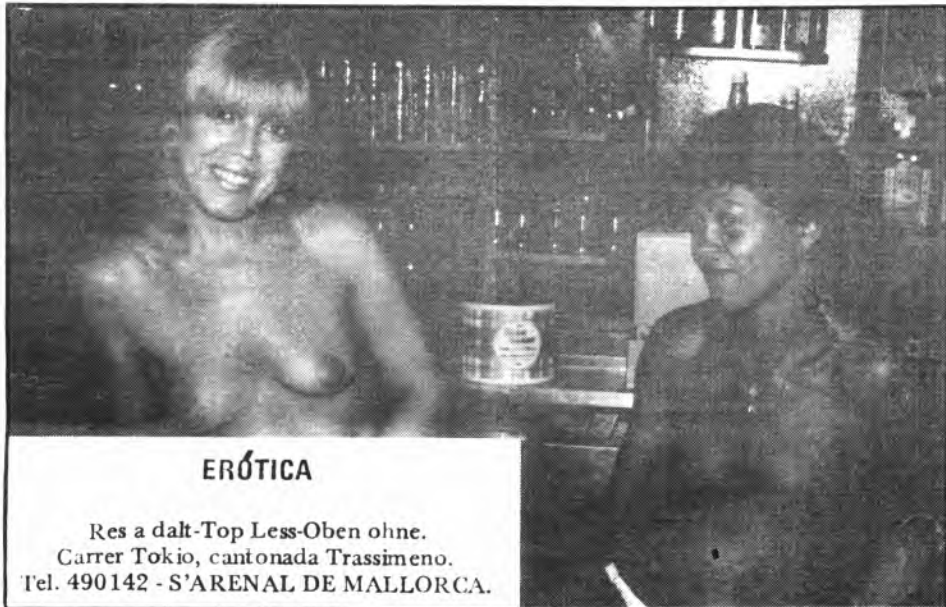
Soc Na Maria del Mar, me trobaràs al Club Menta.

Me diuen Blondi i estic ben bona. Me trobaràs al Club Eròtica d'En Morgan.

Soc Na Mònica, m'agrada el Club Mallorca de S'Arenal.

ERÓTICA

Res a dalt-Top Less-Oben ohne.
Carrer Tokio, cantonada Trassimeno.
Tel. 490142 - S'ARENAL DE MALLORCA.

La
nit
arenalera

Hola, som en es
...CLUB MENTA.
Hallo, ich bin... im
CLUB MENTA.
Hello, I am ...in CLUB
MENTA.

**MASTER CLUB
MENTA**

Obert des de les 21,00
hores
Carrer Amílcar,
cantonada Cannes.
S'ARENAL DE
MALLORCA

**BOITE-NACHTCLUB
DANCING**

MAKIAVELO

BALNEARIO, 6
C/. Padre Bartolome Salva, n.º 3
Playa de Palma

ESPECIAL ST. PAULI

**TOP-LESS
OBEN OHNE**

Calle Berlín, 7
EL ARENAL (MALLORCA)

Petits anuncis

Aquests anuncis poden ser remesos a la nostra redacció, Camí Canteres 132. Tel. 265005 i a totes les agències de Publicitat.

Cada paraula, 10 pessetes.

**URGEIXEN PISOS
PER LLOGAR
FINQUES
AMENGUAL**

Sant Cristòfol, 16.
Tel. 269250.

Peixeteria al carrer
Trassimeno de S'Arenal,
se transpassa. Tel. 261260.

ADMINISTRAM les seves
finques. FINQUES AMEN-
GUAL. Tel. 269250.

VIDRIER. Servici ràpid i
economic. Tel. 260532.

REPARACIO de bicicletes
i motocicletes. RECAM-
VIS NUEVA OLA. Carrer
de Trassimeno, 64. Tel.
269238.

VENEN tota casta de
bicicletes i motocicletes.
RECAMVIS NUEVA OLA.
Carrer Trassimeno, 64.
Tel. 269238.

Llanterna: Termos
electrics i de butà. Repa-
racions de tota casta. Tel.
266961.

S'ARENAL, 2 habitacions,
sala menjador, amoblat.
25.000. AMENGUAL.
269250.

FINCA de 12 corteradas
a 7 quilometres de S'Are-
nal tancada de paret, se
ven. Informació, Urbana
Mare Nostrum. Plaça Ma-
jor, 1 - S'Arenal.

MUDANCES JURADO.
Tota classe de transports
fins a 1.300 quilos. Telf.
269379.

S'ARENAL, primera línia,
3 habitacions, 30.000.
AMENGUAL. 269250.

CAFETERIA AMB VI-
VENDA a la Carretera
Militar de S'Arenal se
transpassa. Tel. 261055.

Davant la crisi turística

Lluc

Sembla que aquesta vegada les habituals alar-
mes sobre la indústria turística a les Illes, i més
concretament a Mallorca, van de veres. Segons
les estadístiques la disminució de visitants frega
el 50 per 100 en relació a altres temporades. Cal-
dria una reflexió sobre aquest fet que pot tenir
conseqüències incalculables per al nostre país,
que potser no passa de ser un projecte de país.

Es possible que ara comencem a pagar el preu
de tanta improvisació i de tanta eufòria fona-
mentada en un guany ràpid a canvi, en moltes
ocasions, de l'auto-destrucció. Segurament no
hem sabut oferir al visitant un producte de digni-
tat i de qualitat. A canvi d'un grapat de monedes
ho hem tingut to venal des del paisatge fins a
l'ànima, i no com el Dr. Faust a canvi de la jo-
ventut perduda, sinó de coses més elementals.

No sabem si encara hi serem a temps però
creim que els nostres organismes autonòmics
s'haurien de replantejar en profunditat l'enfoca-
ment que cal donar a la indústria turística. Per

ventura el model italià seria alligonador. A Itàlia
han sabut potenciar allò que nosaltres hem me-
nyspreat: el propi paisatge i la pròpia cultura.
Han servat sempre la dignitat i han exigir respec-
te cap al propi país. El resultat és que el turisme
de millor qualitat es dirigeix a Itàlia i comença a
menysprear l'absurda farsa turística que nosal-
tres hem muntat.

També podríem tenir en compte alguns mo-
dels insulars com p.e. els festivals de
música que se celebren anualment a Pollença i
Deià. Si aquests manifestacions fossin deguda-
ment potenciades, tal volta auríem millorant
a poc a poc la clientela. Això i una protecció
decidida i eficaç del nostre patrimoni natural i
artístic, que si no és tan important com el d'Ità-
lia, té encara prou entitat per subjugar i emocio-
nar els visitants sensibles, seria una passa impor-
tant cap el recobriment de la indústria més pol-
lent de Mallorca i cap el guany d'un respecte,
que per ventura fins ara no ens hem merescut.

APARCAMENTS per a
cotxes i motos al carrer
Bartomeu Calafell de
S'Arenal se llogan. Tel.
266575.

CRIADA necessit, millor
si és pagesa de 55 a 65
anys. Escriure al carrer
Gamundi, 22 - Lluçmajor.
266575.

SOTERRANI per a magat-
zem al carrer Bartomeu
Calafell de S'Arenal se
lloga. Tel. 266575.

ARREGLAM rentadores,
maquines registradores, rà-
dio-cassettes de cotxes,
porters electrònics. Elec-
tronica EL GAUCHO. Car-
rer Mallorca, 2. Tel.
263423.

PORTES d'entrada xalet
se venen. Tel. 490045.

**T'agrada escoltar
ràdio en mallorquí?**

**Emissions les 24 hores del
dia al 105 de la F.M.**

S'Arenal
de Mallorca
Telèfon 265005

PIZZERIA ITALIANA

**CAVALLINO
ROSSO**

ESPECIALITAT EN
MENJARS TIPICS ITALIANS

Carrer Llavotxim Verdaguer, 17. Tel. 263619.
S'ARENAL DE MALLORCA

JOSEP LLUÍS COSTA I DÍAZ
**ASSEGUANCES
GENERALS**

ARXIDUC LLUÍS SALVADOR, 5 ENTRE.
TEL. 207612

I TAMBÉ A S'ARENAL
CANONGE MATEU ROTGER, 25-2
TEL. 262869

DAMUNT BAR BRASILIA

Servei a la carta, cada dia manco els dimarts.
Provi el nostre cabrit al forn, tostón de Segovia, ossobuco, etc., etc.
Buffets i tota classe de serveis a domicili.
Batejos, bodes, comunions, sopars i dinars de companyonia, celebracions, etc.
Son Garcia del Pinar
Coll d'En Rabassa.
Telf. 268661.

RESTAURANTE

**Pequeño
Mundo**

TRAITEUR

**PIZZERIA
RESTAURANTE**
Cain Rattier

Convidam a una beguda típica mallorquina a la
menció d'aquest anunci.

Carrer Miramar, 18-1
Telèfon 263373.
S'Arenal de Mallorca

Sa Torre

Naixement d'un nou poble

Entre Badia Blava i els Hotels Delta, a 8 quilòmetres de S'arenal està naixent un nou poble. Té una superfície de 1.185.762 m², on la propietat Immobiliària 21 d'abril S.A. ha promogut un Pla Parcial i un projecte d'Urbanització que foren aprovats per la Comissió d'Urbanisme el 18-2-83 i per l'Ajuntament de Lluçmajor el 27-12-83. Com a conseqüència d'aquestes aprovacions s'iniciaren els treballs d'infraestructura durant els primers mesos de 1984, esperant acabar la primera fase de la urbanització abans de març de 1986.

Topogràficament, Sa Torre se caracteritza per ser sensiblement plana amb un suau rost cap a la mar. Aquest forma d'anfiteatre permet que la totalitat dels trasts tinguin una vista excel·lent damunt la badia i el seu litoral.

EL POBLE SERA DE GRAN CATEGORIA

El sol no edificable, representa el 41 per 100 de la finca, i l'edificable se destina a l'ús de vivenda unifamiliar el 32 per 100, la plurifamiliar el 19 per 100, la resta se reparteix entre el Centre Cultural Docent, Centre Recreatiu, Zona Deportiva, Centre Recreatiu i solar per a infraestructura. El conjunt de zones verdes supera el 28 per 100 de la superfície total. Tenim idò, un ampli ventall de possibilitats per escollir un trast unifamiliar entre els 275 que se troben espargits pel nou poble amb superfícies que oscilen entre el 1.000 m², com a mínim, fins a 1.800 m².

Lluís Diaz i Rosa Nomen, administradors de la nova urbanització.

INTERVIDEO CLUB

**EL "HIT PARADE" DEL VÍDEO LO
MILLOR EN VIDEOTECA**

TEL: 26 57 37 - CARRER CICERÓ, 1 CA'N PASTILLA

COLLEGI HOMOLOGAT DE BATXILLERAT LLADÓ

Estudis de B.U.P.

Matrícula.— Carrer Castillejos, 45.
COLL D'EN RABASSA.
Tels. 268065-260526.
Autorització previa: 6-6-84.
Titular: Guillem Lladó Sampol.

Boutique
de
moda

**LA ROBA MES GUAY
DE S'ARENAL**

Avinguda Nacional, 57.
S'ARENAL DE
MALLORCA

Notícies i comentaris

Cuida aquesta
plana Tomeu
Sbert

Notícies breus

—Recollons, t'han retirat ses sombrilles de sa platja! Quin desastre, Déu meul!

—I s'altre contestà així! Això és res, ja veuràs quan es facin de més grosses.

—Qui serà?

—Es qui comandi, homo.

—I què volen?

—S'exploració de sa platja, homo.

—Ah...!

El mes d'agost s'ha animat molt, això del turisme. La gent està més animada. Llàstima de s'animalada de ses sombrilles.

A la vesprada de fa uns pocs dies es va celebrar una petanca al Complexe de Son Verí, amb la coordinació d'En Pere Canals i els bons col·laboradors en que compta, allà al carrer d'En Costa i Llobera.

Fou un èxit. Se celebrà un torneig que es digué de "El Visto Bueno".

—I que volia dir això, estimat?

—Que els petanquers de la zona, tenien que comprovar que les noves flammants pistes de petanca de Son Verí eren bones.

—Escolta. I que tal són, amic meu?

—Molt bones, molt bones...

—Trop que les bravetges molt, estimat. Et degueren convidar a sopar.

—Fotre, fotre. I bò que era. Vaix dels pins. Carn torrada i bon ví...

Se celebra el "II Torneig La Porciúncula", de futbol, alevins i infantils. Hi participen els equips de Arenal, At. Balears, Sant Jordi, i La Porciúncula.

Bona promoció. Ja veuràs el futbol arenaler d'aquí a pocs anys.

—Fa falta un bon camp de futbol.

—Volen fer un camp d'esports municipal.

—Quant?

—Prest.

—Ja tenen es terrenys?

—No, pero hi ha duros, mestre.

—Ca barret! Ganes d'empenyar... Ja ho veus, han retirat ses sombrilles.

—Calla.

—Ah, he de callar.

—Tothom té bona voluntat.

—"Tó er mundo es güeno".

—Ah.

El torneig "Arenal-Platja de Palma" fou guanyat per el Ferriolenc. Mentre el "Independent i el S'Arenal feren els ous enterra.

—Es sorteig es degué fer malament, homo.

—No. Sa pilota que no volgué entrar.

—A veure si el Ferriolenc és molt bó.

—Ca berret. Un equip normal.

—Que feren idò?

—Hem d'ascendir a III Nacional.

—I qui paga? Sa Tercera Nacional dur moltes despeses...

—Farem socis. Volen promocionar sa nostre zona, també amb un equip bó de futbol.

—Fotre de pardal, ja veig perquè retiren ses

Molte de gent a la platja. Pero el mes d'agost se ha vist amb una taca, amb això de ses sombrilles. En primer lloc veim el que fou campió d'Espanya de boxa, Isidor Cabrera.

sombrilles, per fer-hi es camp nou de futbol.

—Vaja, tanca i anem. Avui està malament.

A 'S'estanyol feren un altre "Marathon de Cabrera a Mallorca", en T.D.V...

—I que vol dir això?

—En castellà "tablas deslizadoras a vela". En català, no ho sé "tables llengadisses a vela". Jo li dic "sa post de fer equilibris damunt s'aigo de la mar.

De Cabrera a S'Esta-

nyol, amb bon vent, el primer classificat fou En Marc Darves, seguit d'En Manuel Medrano i En Dog Ekhlom.

El president s'estanyolé estava tot content. Va esser un èxit. Hi prengueren part 35 esportistes d'això de les pots de patinar per damunt la mar.

El participant més jove fou En Joan Andreu Amer i també tengué una actuació destacada.

—A S'Estanyol no han

retirat sombrilles.

—No en tenen home. Ara volen fer una platja devora S'Estalella i en posaran.

—Qui comanda allà? Els ho faran retirar després...

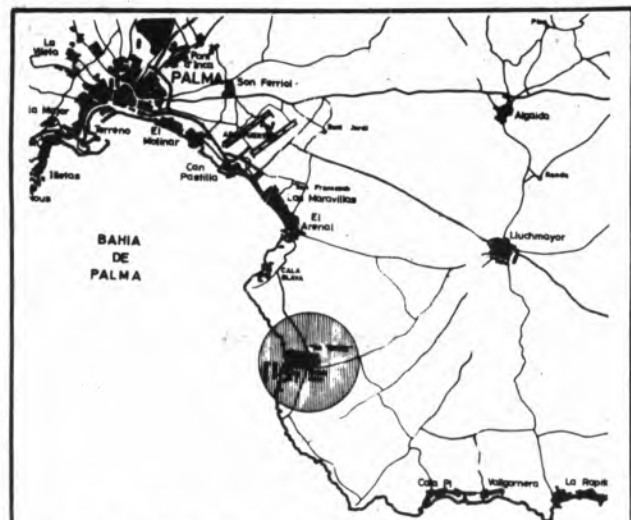
—Espera que llevonses ja haurem tornar votar!

—I que vol dir això?

—Res.

—Ah...

I fins d'aquí a quinze dies, estimats amics.

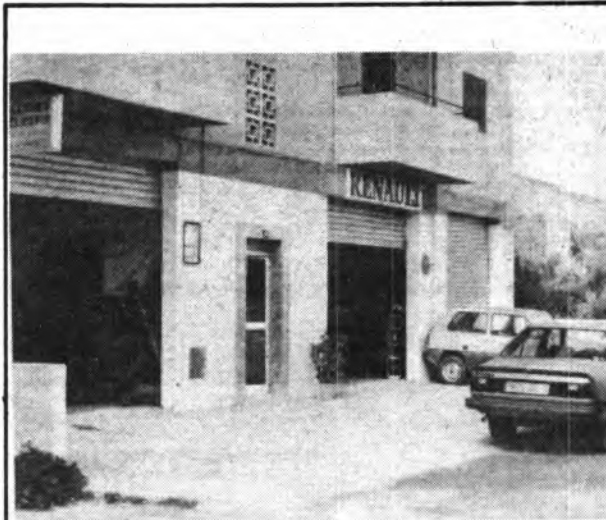

URBANITZACIÓ SA TORRE

Sortida prolongació autopista.
A la carretera de S'Arenal al Cap Blanc
quilòmetre 7'50.

Venda de solars devora la mar.

Visites: cada dia manco els dimecres.

RENAULT

Josep Vallespir i Gost
Tallers Vallespir
Servici Oficial RENAULT

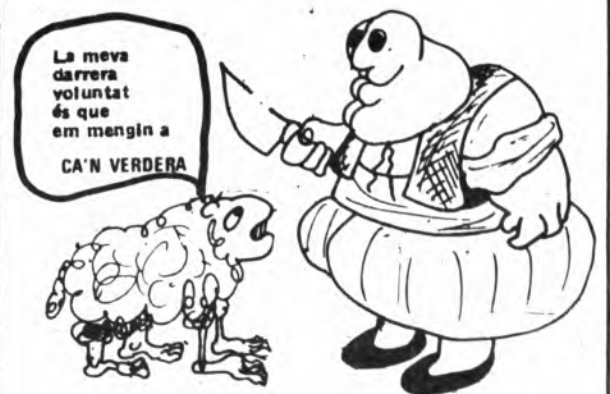
Venda i reparació de
totes els tipus de vehicles
de la marca RENAULT

Carrer Sant Joan de la Creu, 65
Telèfon 413867
SON FERRIOL

CUINA MALLORQUINA
SALA PER BODES I
COMUNIONS

Ca'n Verdera

Inclut en els
convits
regalam una
pel·lícula de
vídeo.

Carrer Parces, 102-Les Meravelles de S'Arenal.
(Devant el Balneari, 5. Tel. 261057.
NOMES OBERT ELS VESPRES

També a S'Arenal. MARE NOSTRUM assegurances i reassegurances.
Amb la nova modalitat: ASSISTENCIA A LA MAR.
Persones i embarcacions. La seguretat és tan important com el viatjar. També tenim assegurances contra robatori, incendi, vida, malaltia,

caça, responsabilitat civil, perdua de beneficis, construcció, vehicles, combinació comesos i vicenda, averies i, tota casta de gestions en assegurances. MARE NOSTRUM. Plaça Major, 1. Tel. 265374 - S'ARENAL DE MALLORCA.

Xafarderies

Els dos darrers diumenges amb partit de futbol, la mateixa persona ha tre el pernil que se rifa a la segona part del partit de futbol de S'Arenal. I aquesta persona ha estat el batle. Si no sabessim que una ma innocent treu els números, començariem a sospitar. Deu esser qüestió de sort.

Pel dia 8 de setembre, festa de la Mare de Deu, els sonferriolers preparen la seva IV Festa Folklorica Cultural Mallorquina, que enguan serà en honor dels xeremiers vells, hi haurà

xeremiers de tot Mallorca i balladors de tot arreu. Serà l'horabaixa del dia 8 de setembre a la Plaça Major de Son Ferriol.

N'Eduardo Sánchez de l'Optica S'Arenal te ganes de formar un equip de balonmà. Els interessats se posin en contacte amb n'Eduardo al tel. 490061.

Les nits a la Plaça Major de Ca'n Pastilla són un desastre, ho són pels veïnats que no poden dormir ni una hora amb els turis-

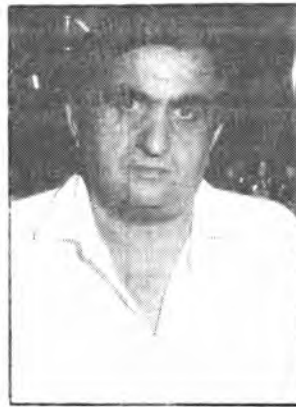
tes borratxos que s'apleguen davers el Bar Balear i no s'aturen de cridar. Quan els telefonen, els policies no en volen saber res. Diuen que posin la denúncia per escrit. Com si no hi hagués ordenances municipals i de les altres que diuen que a partir de les 12 no se pot fer renou. Els veïnats de la Plaça Major i carrers que l'envolten estan desesperats i amb raó.

La discoteca Makiavelo ha de posar el lletrero de

omplet molts de caps de setmana a les 11 del vespre. El secret? La qualitat

de les seves orquestres i, la música que interpreten. Al Makiavelo se balla d'afe-

rrat, que és lo que agrada a la gent. Per això està ple cada vespre.

En Rafell Jaume des Brassilia que, enguany NO ha organitzat les festes de l'estiu de Sa Casa Blanca.

Paco Ruiz, el jugador dels cabells llargs i arrissats de S'Arenal, que enguany ha tornat fitxar a Primera Preferent. En Paco, fa de mecànic els dies feiners, els diumenges, fa gols i en fa molts.

En Francesc Mulet i Ferrer i Na Katia Irrgang, contraguieren matrimoni catòlic a l'església de La Porciúncula el dissabte dia 17 d'agost passat. Va dirigir la cerimònia el Pare Quetgles, rector de Es Pillarí. Cal remarcar la bellesa i elegància de la núvia, que malgrat haver passat només curtes temporades a Mallorca, parla un mallorquí perfecte. El refresc fou al Restaurant Brassilia de Ca'n Pastilla. A hores d'ara, els núvis són de lluna de mel pel Continent Europeu.

En Llorens des Pillarí i Na Llúcia de Ses Cadenes contraguieren matrimoni a la capella de Ses Cadenes. Va presidir la celebració eucarística el Pare Francesc Quetgles de La Porciúncula, amb la capella ben plena. La celebració fou en català, que és lo que toca. El sopar, unes 200 persones se va fer al Restaurant PEQUEÑO MUNDO des Coll d'En Rabassa. El nou matrimoni s'ha instal·lat a Sant Jordi.

La ràdio i la televisió autonòmiques eina cultural integradora

La Corporació Catalana de Ràdio i Televisió inclou la Televisió de Catalunya (TV3), Catalunya Ràdio i Ràdio Associació, aquesta última després d'un acord entre la Generalitat i els propietaris de l'emissora. El director general de la corporació, Joan Granados, considera que el principal fet que s'ha esdevingut mentre n'ha estat al capdavant és la consolidació de TV3. Quant al poble català, hom creu que la posada en marxa de la Televisió de Catalunya ha satisfet una part important dels desigs de la majoria de la població, en el sentit de tenir altres canals a més dels dos de TVE.

«El balanç d'aquest any de Catalunya Ràdio, Ràdio Associació i Televisió de Catalunya ha estat molt positiu. El mèrit és dels professionals que hi treballen», explica Joan Granados, el qual fins a la seva incorporació a la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRT) havia estat director general de Patrimoni Artístic i Documental de la conselleria de Cultura de la Generalitat. Respecte a la situació actual de la ràdio i la televisió institucionals, manifesta que «el projecte ha estat difícil i ple de dificul-

tats, especialment a televisió, tan esperada pel poble de Catalunya». Joan Granados considera que TV3 s'ha dissenyat com una empresa pública model. El seu paper ha estat molt transcendent. «En un any i mig d'existència aquesta televisió s'ha identificat amb el país», hi afegeix.

El director general de l'ens públic autonòmic de ràdio i televisió considera que l'actual Generalitat té el mèrit històric de ser la precursora de la posada en marxa de TV3. Quant als projectes de futur, un repte especial per a la corporació és que tots els ciutadans de Catalunya siguin capaços d'entendre les seves emissions. «Això significa una aportació a la normalització lingüística del país», diu Granados. La ràdio i la televisió catalana estan portant a terme una tasca important en la recuperació de la nostra llengua. La normalització és, segons el director general, un dels punts més importants de cohesió de la societat catalana. «Es d'una importància cabdal que els ciutadans entenguin la nostra llengua i facin seva la nostra cultura», indica Joan Granados.

SI VOSTÈ NO VEU LES COSES CLARES

CENTRE ÒPTIC EXPOLENT

Li ofereix:
Control visió.
Lents de contacte.
Lents d'importació.
Lents nacionals.
Ulleres que el protegiran del sol.

Oblidi els miratges a
**CENTRE OPTIC
EXPOLENT**

Trobarà els lents i tècniques a l'altura d'Europa.

Servits per professionals que vigilaran els seus ulls d'aprop.

Optic Diplomata: Maria Paloma Gari i Llompart.

Carrer Berga, 26 (devora la Plaça M.ª Cristina). S'ARENAL DE MALLORCA.

Carreres de cavalls a les pistes de Ca'n Xaina amb motiu de les festes de l'estiu de Sant Jordi.

Concurs de pelles als corals de Mobles Cases d'Es Molinar durant les passades festes de l'estiu.

Benjamins, infants i juvenils del C.F. de La Porciúncula en la presentació oficial aquesta quinzena passada.

Equip Filipides d'atletisme que pren part a totes les carreres populars pels pobles de Mallorca i que fan bon paper.

A MERCAPALMA

JORDI SABATER, S.A.

ES REBOT DE LA RESTAURACIÓ ARENALERA

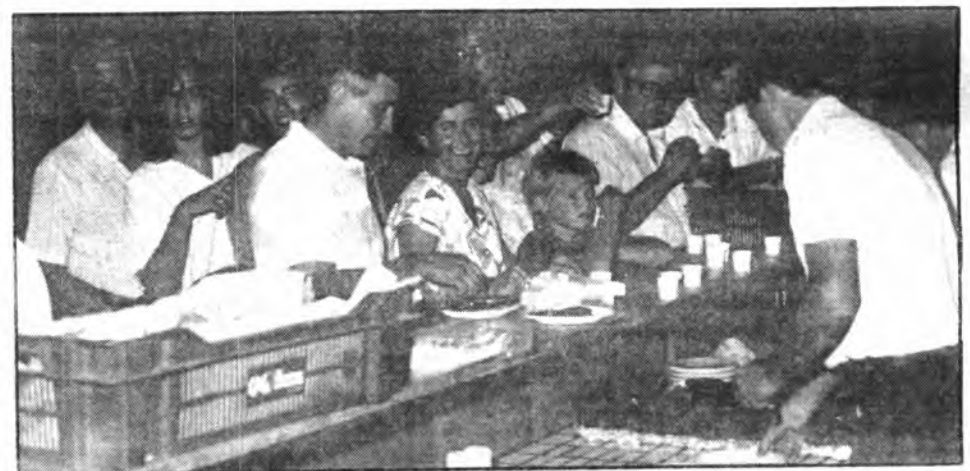
**OLIVES - CONSERVES - CONDIMENTES - SALSES -
EMBOTITS - FORMATGES**

AMPLI ASSORTIT PER A:

RESTAURANTS, BARS, PIZZERIES, CAFETERIES...

TOT EN ALIMENTACIÓ

MERCAPALMA TELEFON 26 69 52

Torrada de sardines al Club Nàutic Ca'n Pastilla amb motiu de les festes del club.

Recolzen s'autoritat

Climent Garau de Llucmajor

S'Arenal ha canviat de lo que abans hi havia molta lladroneria estan ben enxicarats gràcies a s'autoritat que amb això ha pres mesures

ses persones poc segures han caigut dins es filats

Tota la gent corrompuda que a no res té amor vol sembrar un gros temor a la gent que és aguda sa policia augura Que amb sa maldat acaba- /rà

sa justícia imperarà a dins hora prematura

Sa policia està de veritat preparada armada, disciplinada per tota cosa afrontar a ella li han de dar una grossa autoritat així a sa gran maldat la sabrà exterminar.

Policia mallorquina carregada de valor defensau nostra nació en tot moment i hora sia sa gent dolenta que li ha /rà

amb ella vareu lluitar la vareu duu a tancar per sa gent estar tranquila.

Sa policia sabrà honrar a nostra Mallorca demostrarà sa seva força si la deixen actuar una flor d'homes hi ha tot carregat d'energia prendan en tot grosses mi- /des s'ordre de ver reinarà.

Aquesta tardor tendrem cursos de català a S'Arenal per Antoni Mir

Una experiència força interessant a Mallorca, d'ensenyament del català als adults, és la de l'Ajuntament de Palma. En tres anys, els cursos s'han estès pels barris de la ciutat: de tres zones urbanes a vuit. De vuitanta alumnes a més de

set-cents. De dos nivells d'iniciació a cinc nivells que formen un cicle complet d'aprenentatge. Avui, són uns cursos que compten amb una infraestructura molt completa. La creació del Servei Municipal ho ha permès.

L'ORIGEN: EL PRIMER CONSISTORI DEMOCRÀTIC

L'Ajuntament de Palma va aprovar, el 10 d'octubre de 1981, un «Programa de Normalització Lingüística», el qual, entre d'altres i atès el tema que ens ocupa, incloïa l'apartat següent:

«L'Ajuntament organitzarà cursos de llengua catalana directes a les barriades, o a través de la premsa o la ràdio, destinats sobretot a les persones adultes i, molt especialment, als immigrants desconexors de l'idioma de Mallorca».

L'Obra Cultural Balear va acollir-se al paràgraf esmentat i la Junta Directiva, reunida el 13 d'octubre de 1982, presidida aleshores per Josep M. Llompart, decidí d'oferir a la institució municipal la seva experiència en l'organització dels cursos, un professorat titulat i competent i l'assessorament didàctic necessari per iniciar una experiència pilot als barris de la ciutat. La proposta fou acceptada pels òrgans de decisió del Consistori i al cap d'un mes començaven sis cursos a tres barris: Son Cladera, Sa Indioteria i el Polígon de Llevant. S'hi varen inscriure vuitanta alumnes, la meitat d'ells castellanoparlants. Les Associacions de Veïns i les APA varen assistir a les primeres reunions de planificació, iniciant una col·laboració que no s'ha interromput posteriorment. Joan Perelló, de la majoria municipal i del PSM, era el regidor d'Educació i Normalització Lingüística.

L'EVOLUCIÓ

Si el primer any el suport municipal va ser de subvenció parcial, el segon va ser de patrocini (subvenció del cost total). No és aquesta una qüestió secundària. Cal ser ben conscients que en la situació actual és determinant l'assumpció per part de les institucions de les tasques que permetran la normalització de l'ús de la nostra llengua.

En una primera fase, l'Obra Cultural Balear enceta l'experiència i organitza els cursos als barris. Però en una segona fase, en concret durant el curs 1984/85, la relació s'inverteix: els cursos passen a ser de plena responsabilitat municipal i l'Obra Cultural Balear opta, per concurs públic, a la gestió del Servei Municipal de nova creació. Hi ha hagut una dinàmica progressiva per la qual la institució municipal ha assumit com a pròpia una realitat social i l'ha projectada amb major intensitat dins la mateixa societat.

Només per aquest fet, és important que parlem dels cursos als barris de Palma. Un **Servei Municipal** els assegura la continuïtat mentre siguin necessaris. El prestigi social de la institució consolida el prestigi dels cursos davant dels ciutadans i indirectament estimula les actituds favorables a l'aprenentatge. Permet, alhora, la creació d'una infraestructura administrativa i de coordinació que, juntament amb la professionalització del treball, garanteix l'eficàcia en la gestió, el millorament constant dels mètodes d'ensenyament i l'atenció acurada a les persones que s'hi inscriuen.

Aquest **Servei Municipal** respon a una necessitat popular. I a una demanda: la inscripció no deixa de créixer, un any rera l'altre, i les previsions són optimistes de cara al futur immediat. L'acolliment als barris és positiu dins dels límits lògics de la situació sociolingüística en què vivim. Hem de destacar l'afluència, completament nova, de persones castellanoparlants, les quals representen actualment gairebé un 40 % de la inscripció.

Finalment, hem d'esmentar un fet molt important: el plenari de l'Ajuntament de Palma va aprovar *per unanimitat* la creació del **Servei Municipal de Cursos de Llengua per a Adults** als barris. També va aprovar per unanimitat l'atorgament de la gestió del dit Servei a l'Obra Cultural Balear.

Més de set-cents alumnes, vint cursos distribuïts en vuit zones urbanes, cinc nivells educatius que formen un cicle complet d'aprenentatge i un equip de professionals especialitzats en l'ensenyament de la llengua. Aquests són, ara ja, els resultats.

UNS OBJECTIUS INNOVADORS

Des de l'any 1962, existeixen cursos de català per a adults a Mallorca. Són vint-i-tres anys d'experiència que han permès, avui, un desplegament molt major arreu de l'illa. La feina duta a terme és immensa i els qui hem començat ara a treballar-hi professionalment devem agraïment i reconeixença a les persones que han creat i mantingut els cursos a l'Estudi General Lul·lià (Francesc de B. Moll, Josep Grimalt, Catalina Calafell, Jordi Magri-

nyà, Pau Llabrés...), l'Escola Municipal de Mallorca de Manacor (Guillem Barceló...) i molts altres que per raons òbvies d'espai no podem esmentar.

Gràcies a ells no partim del no-res i els cursos als barris han pogut intentar l'assoliment d'uns objectius nous, o parcialment nous, adequats al medi demogràfic i social, i adequats a la situació sociopolítica present en què era previsible un augment considerable de la demanda popular.

En resum, i en general, aquests objectius eren:

1. La creació de cursos dirigits específicament a la població castellanoparlant, partint de les seves necessitats comunicatives.

2. La renovació i modernització dels sistemes d'ensenyament. En concret, l'intent d'aplicar un enfocament comunicatiu en l'aprenentatge de la llengua i el millorament de la metodologia i de la tecnologia didàctiques.

3. La descentralització dels llocs d'impartició de les classes per tal d'arribar a tots els barris de Palma. La gratuïtat.

4. L'oferiment d'uns cursos que, intencionadament, poden acceptar qualsevol persona, sigui quin sigui el seu nivell cultural, amb la finalitat que *totes* les capes de la població puguin tenir l'oportunitat d'aprendre el català.

QUINS CURSOS PODEN SEGUIR-SE?

PER A CASTELLANOPARLANTS:

Nivell A1	Capacita per a entendre i parlar la llengua de Mallorca.
Nivell A2	Perfeccionament del nivell anterior: comprensió i expressió oral de la llengua.

PER A CATALANOPARLANTS:

Nivell B (Elemental)	Coneixements elementals de Català (orals i escrits). Capacita per al domini de les regles generals de l'ortografia i de la morfologia bàsica.
Nivell C (Mitjà)	Coneixements mitjans de Català (orals i escrits). Possibilita el domini de l'ortografia i de la morfologia.
Nivell D (Superior)	Coneixements superiors de Català (orals i escrits). Reflexió sobre l'estructura i el funcionament del llenguatge en els plans fonològic i gràfic, morfològic, sintàctic i lèxic.

Aquests són els cinc nivells que poden seguir-se en els cursos als barris de Palma

Rose Marie Gramburu
ARTISTA PINTORA
RETRATISTA

Royal Playa de Palma
C/ Marbella, s/n

S'Arenal de Mallorca

S'Arenal
de Mallorca
Telèfon 265005

CONSULTORI VETERINARI

MUNDI FAUNA

DOCTOR DANIEL MAGRINI

DE 4 A 8, DE DILLUNS A DIVENDRES

EXÈRCIT ESPANYOL, 23

TEL.: 26 76 64

S'ARENAL DE MALLORCA

Futbol sala

Resultats i classificacions

CA'N PRUNES
DIVISION HONOR

Quimramis-P. Camborio.	4-5
Rebecas-C. Petro.	4-5
Cobauto-J. Cupido.	0-2
Las Barcas-T. Molina	2-0
P. Ca'n Tano-T. Barcelona	2-0

Ca'n Tano	10	7	2	1	51	29	16
C. Petro	9	7	1	1	45	19	15
Opel	9	7	1	1	38	18	15
J. Cupido	10	6	1	3	32	23	13
Las Barcas	10	5	1	4	15	25	11
Rebecas	8	4	1	4	33	31	9
Dep. Englo	11	4	1	6	41	46	9
Camborio	11	4	0	7	35	51	8
T. Molina	8	3	1	4	27	17	7
Cobauto	6	2	0	5	15	22	4
Quimramis	7	0	1	7	16	34	1
T. Barcelona	8	0	0	8	6	23	0

DIVISION

Bar Jaime-San Francisco	5-2
Embut. Palma-Pub Tropicos	2-0
Isabelina-B. 16 de Julio	4-1
Pitita-Ca'n Meco	2-4
Bodega Ya-Ca'n Peixet	8-4
Tobas Panade-Ca'n Felip	5-2
San Francisco-Tall. Vanrell.	6-4
E. Palma-Ca's Ferre	2-0

Bar Jumar	11	10	0	1	41	12	20
Bodega Ya	10	8	1	1	51	31	17
Ca'n Meco	10	8	1	1	56	35	17
Ca'n Peixet	11	7	0	4	58	43	14
Tobaserba	10	6	0	4	36	34	12
Tall. Vanrell	11	5	1	5	39	40	11
Isabelina	8	5	0	3	39	27	10

Ca'n Felip	12	5	0	7	30	33	10
S. Francisco	9	3	1	5	39	36	7
Emb. Palma	12	4	1	7	40	52	9
Bar 16 Julio	12	3	2	7	42	62	7
Pitita	9	2	0	7	26	42	4
Tropicos	9	1	0	8	17	38	2
Ca's Ferre	9	0	0	9	8	17	0

II DIVISION

P. Deya-B. Ca'n Pep.	2-10
Los Joyeros-Eléc. El Gaucho.	2-3
Porciuncula-B. Jardín	3-1
Pedrusco-P. Gispert	4-6
Lic. Caleta-S.J. de Dios	0-2
Ht. Helios-Grafs. Mundo	11-2
B. Ideal-Hollywood Sport.	6-6

El Gaucho	14	11	1	2	69	25	23
Ca'n Pep	12	11	0	1	69	24	22
B. Ideal	13	7	3	3	62	40	17
H. Helios	12	7	1	4	57	44	15
S. J. de Dios	10	6	2	2	51	34	14
Agama	12	7	0	5	53	45	14
P. Deya	12	6	2	4	40	45	14
Porciuncula	12	6	1	5	45	51	13
La Caleta	11	5	1	4	37	32	11
Graf. Mundo	11	5	0	6	53	66	10
P. Gispert	13	4	0	9	44	46	8
Los Joyeros	9	3	1	5	35	41	7
Hollywood	12	2	3	7	42	51	7
B. Jardín	12	3	1	8	32	73	7
Pedrusco	13	2	0	11	35	90	4
T. Mavi	9	1	0	8	23	41	3

III DIVISION

Tots Yuns-H. Viena	4-2
Sometimes-H. S. Jordi	12-3
Dis. Almagro-Foto Stop.	2-5
Isabelina-Hollywood.	7-1
Agama-Autca. Balear	6-4
Hollywood-Moli Nou	4-3
Moli Nou-Los Verdes.	7-3

Isabelina	3	3	0	0	18	4	6
Sometimes	3	2	0	1	19	10	4
Moli Nou	3	2	0	1	15	8	4
Dis. Almagro	3	2	0	1	13	11	4
Foto Stop	3	2	0	1	10	11	4
Hollywood	3	2	0	1	10	12	4
Agama	2	1	1	0	9	7	3
Los Verdes	3	1	1	1	12	13	3
Tots Yuns	2	1	0	1	5	7	2
Aut. Balear	3	0	0	3	10	16	0
Hostal Viena	3	0	0	3	6	14	0
H. San Jordi	3	0	0	3	9	23	0

Plantilla del Club de Futbol de Son Ferriol que va guanyar el Trofeu S'Arenal-Platja de Palma aquesta quinzena passada. Cal remarcar que el Son Ferriol juga a II Regional va competir amb equips com el S'Arenal i el Son Sardina que jugan a Preferent.

Hollywood de Ca'n Pastilla, van dels darrers a la segona categoria.

El Gaucho de S'Arenal. Van primers a la segona categoria.

La directiva del Reial Mallorca mesclada amb la directiva de la Penya Mallorquina de S'Arenal durant el sopar que la Penya Mallorquina va oferir als seus socis amb motiu del primer aniversari de la Penya. El sopar fou al Club Nautic S'Arenal. Al final se feu entrega del "Trofeu Pundonor" al jugador Chano del Mallorca.

El president del Govern Balear va llegir amb molta atenció el DIARI DE S'ARENAL havent sopat a la barbacoa de les festes estivals de Bellavista.

La Unió Esportiva S'Arenal ha estrenat nou banderí, nou banderí escrit correctament en català. La nostra enhorabona al club areneral per haver contribuït a la normalització lingüística.